

REFERAT Økonomiudvalget 2018-2021 d. 09-09-2020

Mødedato Onsdag d. 09. september 2020 kl. 08:30

Mødested Økonomiudvalgsværelset

Indholdsfortegnelse

Kommuneplantillæg nr. 3 for udvidelse af aflastningscenter SØ.....	3
Endelig vedtagelse af Lumby-aftalen.....	8
Odense Letbane - Frigivelse af reserver.....	13
Lukket: Lindø port of Odense A/S - grundsalg	17
Godkendelse af Økonomiudvalgets Budgetforslag for 2021 og overslagsårene 2022-2024.....	18
Det specialiserede socialområde.....	26
Turisme: Opsamling på Sommerens særlige indsats.....	33
Opfølgning på ekspertgruppen rapport om negativ social kontrol.....	37
Fælles udlejningsaftale mellem Odense Kommune og Boligorganisationerne.....	39
Handleplan for Natur og Bioverdisitet.....	44
Diverse orienteringer fra stadsdirektøren.....	45

Punkt 1: Kommuneplantillæg nr. 3 for udvidelse af aflastningscenter SØ

01.02.15-P15-1-19

Resume

Byrådet besluttede den 25. september 2019 at igangsætte en høring for et tillæg til kommuneplanen, som giver mulighed for at udvide butiksområdet ved Rosengårdcentret, IKEA mv. uden at ændre de fysiske rammer.

Med kommuneplantillægget er der skabt plangrundlag for, at eksisterende butikker i området fremadrettet kan anvendes til butiksformål i form af såkaldte særlige udvalgsvarebutikker.

Efter aftale mellem forvaltningen og Erhvervsstyrelsen blev høringen af planforslaget aflyst med henblik på at fremsætte et ændret planforslag, som ikke ville blive mødt med et statsligt veto.

Der er udarbejdet et nyt forslag til kommuneplantillæg, som ændrer kommuneplanens overordnede retningslinjer og de relevante rammeområder med angivelse af butiksareal i området under ét svarende til det eksisterende samlede butiksareal.

Der har været afholdt otte ugers foroffentlighedsfase i 2019, hvor der kom 6 bemærkninger.

Effekt

Sagen har ingen konsekvenser for Odensemålene, da der ikke gives mulighed for at øge butiksarealet.

INDSTILLING

By- og Kulturforvaltningen indstiller til udvalget, at byrådet godkender, at der igangsættes en 8 ugers høring for et forslag til kommuneplantillæg for udvidelse af aflastningscenter SØ.

By- og Kulturudvalget anbefaler indstillingen.

Borgmesterforvaltningen har ingen bemærkninger.

Beslutning

Økonomiudvalget anbefaler By- og Kulturudvalgets indstilling.

Sagsfremstilling

Sagens tidligere behandling

Denne sag er en genfremsættelse af en tidligere sag behandlet af byrådet den 25. september 2019, hvor det blev besluttet at igangsætte 8 ugers høring af et forslag til kommuneplantillæg for butiksområdet mellem Rosengårdcentret og Rødegårdsvej.

Med dette nye kommuneplantillæg sikres det, at områdets allerede eksisterende butiksareal fortsat kan anvendes til den nuværende butiksanvendelse fremover som en udvidelse af ”aflastningsområdet” i Odense SØ.

Udlæg af såkaldte aflastningsområder er en statslig interesse, og staten har ifølge planloven vetoret over for planforslag, som udlægger disse områder.

I høringsperioden meddelte Erhvervsstyrelsen, at de var sindet at nedlægge veto mod planforslaget. De vurderede, at nogle af planforslagets bestemmelser ikke opfyldte planlovens formelle krav til, hvordan disse bestemmelser skal formuleres. Det drejede sig om de bestemmelser, som regulerer, hvor meget butiksareal der kan tillades i området og de enkelte butikkers størrelse.

Det tidligere fremsatte planforslag indeholdt bestemmelser om både samlet maksimalt tilladt butiksareal og maksimale butiksstørrelser i form af præcis angivelse af de eksisterende butiksbygningers tilladte butiksareal. Det var forvaltningens vurdering, at disse bestemmelser på grund af deres indhold i praksis opfyldte planlovens krav.

Planloven indeholder også meget detaljerede bestemmelser for, hvilke typer butikker der kan placeres hvor. I det oprindelige planforslag var det fastlagt, at der fortsat ville kunne tillades butikker, der handler med særligt pladskrævende varegrupper (det vil sige eksempelvis biler, byggemarkeder), hvor der ikke i dag er eksisterende butikker.

Det reviderede planforslag

Med det nye forslag er Erhvervsstyrelsens fortolkning af planlovens bestemmelser imødekommet ved, at der er udlagt en samlet arealramme til butiksformål i den særlige kategori ”øvrige udvalgsvarer” for området under ét. Der er også indføjet en minimums- og en maksimumsstørrelse for de butikker, der kan planlægges for i området generelt.

Konsekvensen af ændringen er, at der kan etableres en samlet mængde butiksareal til udvalgswarebutikker i hele området under ét i modsætning til det oprindelige forslag, der fastfros det eksisterende butiksareal til de eksisterende butikker.

Det betyder, at hvis en butik lukker og ændres til andet formål, indgår dette butiksareal i fremtiden i den samlede ramme for området og kan etableres som en ny butik. Det kan også betyde udvidelse af en eksisterende butik i området.

Med det fremlagte forslag må de ejendomme i området, som ikke er butikker i dag, afvente, at et butiksareal bliver ”ledigt”, før de ville kunne etablere en butik. Til gengæld kan den i givet fald etableres som såkaldte ”øvrige udvalgswarebutik”. De er så ikke begrænset til kategorien ”særligt pladskrævende butikker”, som de i dag har rettighed til.

De berørte grundejere og høringsparter er orienteret om den reviderede proces for planlægningen i december 2019.

Baggrund for planlægningen

Erhvervsområdet vest for Rosengårdcentret er afgrænset af Munkersvej, Stærmosegårdsvej, Rødegårdsvej og Gørtlervej. Området er i dag udlagt til erhvervsformål, hvor butikker er tilladt på grundlag af Odense Kommunes fortolkninger af, hvad der kan etableres i erhvervsområder.

Der er etableret 45.797 m² butiksareal i området med en omsætning på 575 mio. kr. alene i kategorien "øvrige udvalgsvarer". Herudover er der omsætning i butikker, der forhandler biler, møbler og byggemarkeder.

Området fungerer som et supplement til butiksområdet omkring Rosengårdcentret, IKEA og Bilka byen, der i kommuneplanen er udpeget som et samlet aflastningscenter.

Ved at udvide aflastningsområde SØ skabes et entydigt plangrundlag for den fremtidige administration af lokalplaner og byggesager i området i overensstemmelse med områdets faktiske anvendelse til butiksformål.

Foroffentlighedsfase

Der har været afholdt 8 ugers foroffentlighedsfase i januar-februar 2019, hvor der indkom 6 bemærkninger.

De indkomne høringssvar omhandler følgende:

- Detailhandelskonsekvenser for andre kommuner. Dette er belyst i vedlagte detailhandelsredegørelse.
- Områdets afgrænsning - som ønskes udbredt til et større område.
- Butiksanvendelsens udbredelse - som ønskes udbredt til almindelige erhvervsjendomme. Dette forhold kan ikke indarbejdes inden for rammen for planlægningen, som blot "godkender eksisterende butiksarealer".

- Byomdannelse - for et område udenfor kommuneplantillæggets afgrænsning. Dette forhold er behandlet i forbindelse med kommuneplanrevision 2020.

Der har i foroffentlighedsfasen været afholdt informationsmøde for berørte butiksdrevende og grundejere i området.

Kommuneplanforslagets indhold

Planloven indeholder krav om, at der i forbindelse med planlægning for udvidelse af aflastningscentre skal udarbejdes en supplerende analyse af detailhandelen, som i detaljer beskriver konsekvenserne for andre butiksområder og oplandets butiksforsyning. COWI har udarbejdet vedlagte redegørelse, der konkluderer, at den foreslåede udvidelse uden øgning af det eksisterende butiksareal – alene med mulighed for ændring af varesortiment - ikke ændrer væsentligt ved detailhandelen.

Der er udarbejdet vedlagte forslag til kommuneplantillæg. Dermed konsekvensrettes kommuneplanens overordnede bestemmelser for detailhandel, og der udlægges et nyt rammeområde for planområdet med bestemmelser for det samlede butiksareal i området og minimumsstørrelse for etablering af eventuelle nye butikker i området. Nye butikker kan kun etableres, hvis eksisterende butikker ændrer anvendelse.

Forvaltningen har vurderet, at der ikke skal udarbejdes en miljøvurdering af planforslaget.

Trafikale forhold

By- og Kulturudvalget besluttede den 26. november 2019 at forbedre trafiksikkerheden for cyklister ved Tagtækkervej/Rødegårdsvej og sikre bedre afvikling af trafikken i hele området.

By- og Kulturforvaltningens vurdering

Med forslaget til kommuneplantillæg sker der reelt en fastfrysning af det nuværende samlede butiksareal i erhvervsområdet vest for Rosengårdcentret. I detailhandelsredegørelsen vurderes dette ikke at ændre styrkeforholdet mellem butikkerne i bymidten og Odense SØ eller oplandet væsentligt.

Kommuneplantillægget vil efter dets eventuelle endelige vedtagelse blive fulgt op med udarbejdelse af en lokalplan. Det er aktuelt, fordi der i erhvervsområdet er flere konkrete ønsker om udvikling af ejendomme.

Et kommuneplantillæg for udvidelse af aflastningscenter SØ skal i 8 ugers offentlig høring, hvor offentligheden i bred forstand samt myndigheder, nabokommuner, foreninger, borgere og virksomheder med interesser i detailhandelsudviklingen får mulighed for at fremsætte idéer og synspunkter.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

Bilag

Detailhandelsredegørelse_udvidelse_Aflastningscenter_SØ_v6.0

KP tillæg 3 forslag- fornyet høring vers 2

Hvidbog forudgående høring_kptillæg 3- forslag

Punkt 2: Endelig vedtagelse af Lumby-aftalen

00.15.00-A00-19-20

Resume

I forbindelse med budget 2020 besluttede byrådet, at folkeskolerne som matrikler fredes de kommende 10 år. Til gengæld skal Odense Kommune afholde en demokratisk samtale med borgere i lokalsamfundene for i fællesskab at udarbejde og realisere langsigtede og helhedsorienterede planer for fremtidens velfærd med udgangspunkt i lokale ønsker og behov. Planerne skal have folkeskolen som omdrejningspunkt, da de udgør et oplagt afsæt for den videre udvikling og styrkelse af lokalområderne.

Lumby-aftalen er den første aftale med et lokalsamfund og indeholder en fælles vision for Lumby, som skal fremme den positive udvikling. Aftalen er et resultat af en ambitiøs og løbende demokratisk samtale med borgerne i lokalområdet. Inddragelsen har involveret to borgermøder, en digital mulighed for at indgive forslag og kommentarer samt tæt dialog med Partnerskabet i Lumby.

Økonomiudvalget blev på et møde den 24. juni 2020 præsenteret for første udkast til Lumby-aftalen. Med denne sag bedes Økonomiudvalget behandle den endelige Lumby-aftale med henblik på at lægge sagen videre til godkendelse i Odense Byråd.

Effekt

En storby med blandede og fungerende bydele

Ved at indgå aftaler med lokalsamfundene, herunder Lumby, understøttes ambitionen om, at Odense har et stærkt civilsamfund, hvor borgerne involverer sig i lokalområdet.

Byudvikling med kvalitet

Lumby-aftalen åbner borgernes mulighed for selv at medvirke til udviklingen af deres lokalområde, så det bedst muligt understøtter deres hverdag og bidrager til høj livskvalitet. Det påvirker borgernes syn på deres lokalområde i retning af, at de her har muligheden for at leve det liv, som de ønsker.

INDSTILLING

Borgmesterforvaltningen indstiller til Økonomiudvalget, at byrådet godkender:

1. Lumby-aftalen vedtages endeligt.
2. Der oprettes og frigives en anlægsbevilling "Lumby-aftalen ØKU" under Økonomiudvalget på 0,1 mio. kr. i 2020. Anlægsbevillingen finansieres af "Stærke forstæder og lokalsamfund med folkeskolen som omdrejningspunkt".
3. Der oprettes og frigives en anlægsbevilling "Lumby-aftalen BKU" under By- og Kulturudvalget på 0,6 mio. kr. i 2020. Anlægsbevillingen finansieres af "Stærke forstæder og lokalsamfund med folkeskolen som omdrejningspunkt".

Beslutning

Økonomiudvalget anbefaler Borgmesterforvaltningens indstilling.

Sagsfremstilling

I forbindelse med budget 2020 besluttede byrådet, at folkeskolerne som matrikler skal fredes. Det betyder, at der ikke gennemføres skolelukninger i Odense de kommende 10 år. Til gengæld skal Odense Kommune afholde en demokratisk samtale med borgere i lokalsamfundene for i fællesskab at udarbejde og realisere langsigtede og helhedsorienterede planer for fremtidens velfærd med udgangspunkt i lokale ønsker og behov.

Den demokratiske samtale skal ske med skolen som omdrejningspunkt, eftersom der er behov for at understøtte skolen i nogle af Odenses lokalområder, hvor der kigges ind i en fremtid med et faldende antal børn i skolealderen. Samtidig er folkeskolen i dag et naturligt centrum og udgør et oplagt afsæt for den videre udvikling og styrkelse af lokalområderne.

Lumby-aftalen er den første aftale med et lokalsamfund og indeholder en fælles vision for Lumby frem mod 2030, herunder konkrete tiltag til at realisere denne vision.

Aftalen er et resultat af en demokratisk samtale med borgerne i Lumby, som er gennemført i første halvår af 2020. Indholdet afspejler derfor borgernes holdninger, synspunkter og perspektiver. Som led i den demokratiske samtale er der identificeret tre overordnede temaer for den fremtidige udvikling af Lumby, og som tiltagene fordeler sig under.

Det første tema er "Skolen som centrum for det gode landsbyliv", der indebærer at gøre Lumby Skole til Lumby's eget hus, istandsættelse af Lumby Skole og flere og bedre tilbud til unge. Det andet tema er "Et sikkert og bæredygtigt Lumby", der indebærer et aktivitetsmødested ved Lumby Skole, en fælles digital platform, tryk skolevej samt god sammenhæng til bymidten og andre lokalsamfund. Det tredje tema er "Flere og forskellige boformer", der indebærer udarbejdelse af alternativ helhedsplan samt flere udstykninger.

Tiltagene tager afsæt i et ligeværdigt samarbejde mellem Odense Kommune og borgerne i Lumby, hvor der bliver lagt noget på bordet fra begge parter. Det betyder, at Odense Kommune har forpligtet sig til at stille hele den kommunale værktøjskasse til rådighed, mens borgerne i Lumby har forpligtet sig til at bidrage aktivt til at udvikle og fremme lokalsamfundets positive vækst gennem frivillighed. På den måde er aftalen et forsøg på at trække på det bedste fra kommunen og frivillige for at skabe effekt.

Tiltagene er beskrevet i skemaet nedenfor:

Beskrivelse	Udvalg	Type	Udgifter i kr.
Skolen som centrum for det gode landsbyliv Skolen som Lumby's eget hus			
Løbende udgifter til rengøring og forbrug (afledt drift)	BKU	Drift	60.000 årligt i perioden 2021-2030
Engangsbevilling til åbning af skolen for borgerne	BKU	Anlæg	10.000
Tilskud til aktiviteter	BKU	Anlæg	100.000
Istandsættelse af Lumby Skole	BKU	Anlæg	100.000
Flere og bedre tilbud til unge	ØKU	Anlæg	50.000
Et sikkert og bæredygtigt Lumby Aktivitetsmødested ved Lumby Skole	BKU	Anlæg	160.000
Fælles IT-plattform	ØKU	Anlæg	50.000
Tryk skolevej	-	-	0 ¹
God sammenhæng til bymidten og andre lokalsamfund			0 (finansiering udestår) ²
Flere og forskellige boformer Udarbejdelse af alternativ helhedsplan			
Rådgivningsfirma til alternativ helhedsplan	BKU	Anlæg	150.000
Rådgivningsfirma til afdækning af muligheder for bedre fritidsaktiviteter	BKU	Anlæg	50.000
Kommunikationsrådgivning	BKU	Anlæg	25.000
Flere udstykninger	-	-	0 ³
Drift i alt			600.000
Anlæg i alt			695.000

¹ Tiltag og pris forudsætter politiets godkendelse og vurdering.

² Tunnelløsningen under Bladstrupvej forventes at udgøre 15,0 mio. kr. og kræver dermed prioritering af yderligere midler. Der er på nuværende tidspunkt ikke truffet politisk beslutning om gennemførelse af den pågældende tunnelløsning.

³ Tiltaget er en del af Kommuneplan 2020.

For aftalen gælder, at den har karakter af en samarbejdsaftale, der er retningsgivende for udviklingen af Lumby og kan således ikke betragtes som en juridisk kontrakt i traditionel forstand. Realiseringen af de enkelte tiltag vil derfor bero på en fælles indsats fra både Odense Kommune og borgerne i Lumby. I forlængelse heraf er begge parter indforstået med, at Lumby-aftalen er udtryk for en ny samarbejdsform, hvorfor der ved indgåelsen er nogle ubekendte, som kan have betydning for indholdet. Når arbejdet med realiseringen af de enkelte tiltag påbegyndes, vil der derfor kunne forekomme nogle mindre justeringer.

Aftalens fundament

Som det fremgår af ovenstående, er aftalen et resultat af en demokratisk samtale, hvilket er kommet til udtryk ved en tæt dialog mellem Odense Kommune og borgerne i Lumby gennem hele forløbet.

Indledningsvis gav den demokratiske samtale anledning til nedsættelse af et lokalt partnerskab med borgere fra hele lokalsamfundet i Lumby. Det var en selvstændig ambition, at partnerskabet skulle være repræsentativt for lokalsamfundet på faktorer såsom alder, offentligt-privat arbejdstilhørsforhold og tilknytning til forskellige foreninger. Partnerskabet i Lumby har gennem forløbet afholdt møder med Odense Kommune.

Samtidig har alle borgere i Lumby haft mulighed for at komme med kommentarer og forslag til aftalen. Dette er sket gennem to borgermøder, hvor alle borgere i Lumby har været inviteret til at deltage. Hertil har der været oprettet en digital platform, hvor alle borgere har kunnet give konkrete kommentarer på de enkelte tiltag i aftalen.

Borgerinddragelsen har metodisk taget udgangspunkt i en tragt-model, der er gået fra forberedelse og forståelse til formulering og endelig færdiggørelse af aftalen. I forbindelse med formuleringsfasen har Økonomiudvalget på et møde den 24. juni 2020 drøftet første udkast til Lumby-aftalen.

Sidenhen har Odense Kommune været i løbende dialog med Partnerskabet i Lumby, og aftalen er blevet tilrettet og justeret på baggrund af deres bemærkninger. Det er derfor med deres accept, at Lumby-aftalen nu fremlægges til endelig politisk vedtagelse.

Videre proces

Efter Lumby-aftalens endelige vedtagelse påbegyndes selve arbejdet med realiseringen af tiltagene. Dette vil ske gennem en fælles indsats og samarbejde mellem Odense Kommune og borgerne i Lumby.

Rollefordelingen vil være således, at Odense Kommune først og fremmest bidrager med finansiering og faglig sparring på et niveau, der gør det muligt for borgerne i Lumby at arbejde med aftalens elementer. Borgerne i Lumby er til gengæld ansvarlige for, at Lumby-aftalen bliver til virkelighed ved at sikre organisering og eksekvering. Som led i dette arbejde nedsættes en række lokale arbejdsgrupper i Lumby, der består af borgere, herunder også repræsentanter fra Partnerskabet i Lumby, og som hver især vil have en ansvarshavende. For at sikre et fælles overblik og tværgående koordinering vil de ansvarshavende mødes et par gange om året. Den lokale organisering i Lumby er illustreret i figuren nedenfor:

Arbejdsgrupperne er drivende i forhold til realiseringen af Lumby-aftalen, og det er arbejdsgruppernes ansvar at sikre fremdrift, udvikle på de enkelte tiltag samt påtage sig dialogen med Odense Kommune. Odense Kommune stiller i den forbindelse en fast kontaktperson til rådighed og vil desuden bistå med faglig sparring og rådgivning i forbindelse med de enkelte tiltag. Dette vil ske i en tæt dialog mellem den relevante forvaltning og arbejdsgrupperne i Lumby, og det er i den forbindelse, at forhold såsom mere detaljeret ansvarsfordeling, forsikringsforhold, eventuel afledt drift mv. afklares.

I opfølgningen vil den demokratiske samtale være et særkende, ligesom det har gjort sig gældende for udarbejdelsen af aftalen. Hvordan dette konkret kommer til at udspille sig, er op til arbejdsgrupperne at komme med bud på.

Sideløbende med realiseringen af Lumby-aftalen vil der blive arbejdet videre med et antal lokalområder, som det er beskrevet i budget 2020.

I den forbindelse skal det bemærkes, at konceptet for udarbejdelsen af de lokale aftaler er under udvikling og løbende vil blive justeret. Det fremgår af Budgetforlig 2020, at Økonomiudvalget med inddragelse af alle øvrige udvalg udarbejder et samlet koncept for, hvordan der etableres forpligtende partnerskaber med lokalområderne. Dette arbejde vil blive indledt i fjerde kvartal, hvor der vil blive foretaget en evaluering i Odense Byråd.

Med Budgetforlig 2020 blev der afsat en anlægsbevilling på 10,0 mio. kr. i perioden 2020-2021 samt afledt drift på 250.000 kr. i 2021 stigende til 500.000 kr. fra 2022 og frem til at udarbejde planer og gennemføre initiativer i lokalområderne.

Tiltagene i Lumby-aftalen forventes i den forbindelse at udgøre i alt 1,3 mio. kr. frem til 2030, der dækker over udgifter til henholdsvis drift og anlæg, jf. tabellen i sagsfremstillingen.

Hertil kommer tunnelloøsningen under Bladstrupvej, som forventes at udgøre 15,0 mio. kr. og dermed kræver prioritering af yderligere midler, hvilket blev drøftet på et økonomiudvalgsmøde den 24. juni 2020. Der er på nuværende tidspunkt ikke truffet politisk beslutning om gennemførelse af den pågældende tunnelloøsning.

Anlægsbevilling

I forhold til anlægsudgifterne vil der blive oprettet og frigivet to anlægsbevillinger "Lumby-aftalen ØKU" og "Lumby-aftalen BKU" under henholdsvis Økonomiudvalget og By- og Kulturudvalget på i alt 695.000 kr. i 2020. Anlægsbevillingerne finansieres af Budget 2020-indsatsen "Stærke forstæder og lokalsamfund med folkeskolen som omdrejningspunkt".

Beløb i kr.	Styrings- område	Udvalg	2020	2021	I alt
Ny anlægsbevilling: 'Lumby-aftalen ØKU'	Anlæg	ØKU	100.000	0	100.000
Ny anlægsbevilling: 'Lumby-aftalen BKU'	Anlæg	BKU	595.000	0	595.000
Finansiering fra anlægsbevilling: 'Stærke lokalsamfund med folkeskolen som omdrejningspunkt'	Anlæg	ØKU	-695.000	0	-695.000
I alt			0	0	0

Afledt drift

Afledt drift udgør 60.000 kr. årligt fra 2021, som finansieres af den afsatte ramme til afledt drift af "Stærke lokalsamfund med folkeskolen som omdrejningspunkt", og vil blive udmøntet til By- og Kulturforvaltningen ved Effekt- og Økonomiopfølgningen 2. halvår 2020.

Hvorvidt der er afledt drift i relation til de øvrige tiltag er endnu ikke afklaret. Såfremt det besluttet, at Odense Kommune skal finansiere afledt drift i forbindelse med de øvrige anlægsprojekter, vil det blive finansieret af den ovenfor nævnte ramme til afledt drift.

Bilag

Lumby-aftalen

Punkt 3: Odense Letbane - Frigivelse af reserver

24.00.00-G01-107-20

Resume

Med denne sag skal byrådet behandle en anmodning fra Odense Letbane P/S om frigivelse af 70 mio. kr. af de centrale reserver.

Odense Letbane har indgået en tillægsaftale med Comsa, der gør op med konsekvenserne af Covid-19 samt en række ekstraarbejder og krav fra Comsa. Herudover imødeser Odense Letbane et yderligere pres på økonomien og de udisponerede reserver, idet der forventes omkostninger til forhold, der ikke indgår i den nuværende risikoprofil. Men med den anmodede frigivelse af reserver er det Odense Letbanes opfattelse, at projektet kan gennemføres med den nu kendte risikoprofil.

Med de forventede risici er den projektreserve, Odense Letbane råder over, ikke tilstrækkelig til at dække disse omkostninger, hvorfor selskabet har anmodet staten og Odense Kommune om frigivelse af 70 mio. kr. af de centrale reserver. Den centrale reserve er allerede indeholdt i det totale anlægsbudget på ca. 3,6 mia. kr., men anvendelse af denne reserve forudsætter forudgående godkendelse af bidragsyderne, herunder Odense Kommune.

Effekt

Sagen har ingen konsekvenser for Odensemålene.

INDSTILLING

Borgmesterforvaltningen indstiller til Økonomiudvalget, at byrådet godkender, at der inden for rammerne af Odense Letbanes budget frigives op til 70 mio. kr. fra de centrale reserver til dækning af Covid-19 relaterede udgifter og risikoafdækning. Frigivelsen er under forudsætning af, at staten også godkender frigivelsen, og at den hidtidige fordelingsnøgle finder anvendelse.

Beslutning

Økonomiudvalget anbefaler Borgmesterforvaltningens indstilling.

Sagsfremstilling

Odense Letbane har anmodet bidragsyderne om at få frigivet 70 mio. kr. fra de centrale reserver. Anmodningen skyldes dels ekstraordinære udgifter i forbindelse med Covid-19 og dels en forventning om kommende ekstraarbejder og en ændret risikoprofil.

Covid-19

Odense Letbane har nu opjort de samlede omkostningerne i forbindelse med Covid-19 situationen gennem første halvdel af 2020 til 50 mio. kr.

Omkostningerne skyldes dels, at entreprenørerne på grund af rejserestriktioner ikke har kunnet få personale, nødvendigt udstyr og værkstedsmateriel til Danmark.

Samtidig blev det igangværende arbejde med at anlægge skinner og infrastruktur også berørt, fordi forholdsreglerne omkring corona skulle følges. Det betød blandt andet, at personalet var nødt til arbejde og opholde sig i mindre og adskilte teams både i og udenfor arbejdstidene. Ligeledes er der indført en lang række sikkerhedsforanstaltninger for at forebygge smitte blandt letbanemedarbejderne.

Odense Letbane har i foråret 2020 haft iværksat forskellige initiativer for i så høj grad som muligt at modvirke effekten af Covid-19. Med henblik på, at anlægsarbejdet i videst muligt omfang har kunnet opretholdes under de givne forudsætninger, har der eksempelvis været indført krav om coronatests for alle udenlandske medarbejdere, der er kommet til Odense. Odense Letbane har i den forbindelse stået for den praktiske gennemførelse af tests, ligesom Odense Letbane har sørget for assistance og dokumentation i forbindelse med oplysning om coronaforhold og indrejse i Danmark. Endvidere har der, hvor det har været muligt, været tilknyttet lokale entreprenører til støtte for Comsa.

Herudover har Odense Kommune velvilligt assisteret med hurtig sagsbehandling i forbindelse med fx trafikomlægninger og gravetilladelser, hvilket har betydet, at Comsa på visse strækninger har haft bedre vilkår for anlægsarbejderne.

På trods af disse tiltag fra såvel Odense Letbane som Odense Kommune har Covid-19 ført til forsinkelser i forhold til tidsplanen og aftalen med bidragsyderne om, at letbanen i Odense skal være klar til åbning til september 2021.

En senere åbning af letbanen vil have meget betydelige følgeomkostninger, der i væsentligt omfang overstiger de opgjorte omkostninger relateret til Covid-19. Odense Letbane har derfor valgt en løsning med betaling for forcering af de resterende anlægsarbejder for derigennem at sikre den aftalte tidsplan med idriftssættelse af letbanen i september 2021.

For at indhente forsinkelserne mobiliserer Odense Letbanes entreprenør Comsa i løbet af august måned op mod 100 ekstra mand. Der vil i den forbindelse også blive arbejdet ekstra om aftenen, natten og i weekenderne i det omfang, det er nødvendigt. Sådanne arbejder vil ske i tæt dialog med myndighederne og inden for de principper, der er vedtaget af Odense Byråd. Det forventes dermed, at driftsstarten for letbanen ikke vil blive påvirket af Covid-19.

Foruden Comsa har Odense Letbane selv haft 5 mio. kr. i ekstraomkostninger til rådgivere og midlertidige foranstaltninger som følge af Covid-19. Stadler (leverandør af letbanetog) og Keolis (driftsoperatør) har ikke rejst nogle krav, og det er Odense Letbanes opfattelse, at de ikke har nogle krav i denne forbindelse. De samlede omkostninger, som er afholdt i forbindelse med Covid-19, udgør dermed 50,0 mio. kr.

Odense Letbane har ikke kunnet forudse denne forcering, der er afledt af Covid-19. Derfor er ekstraomkostningerne ikke indeholdt i Odense Letbanes anlægsbudgetter.

Ekstraarbejder, entreprenørkrav og opdateret risikoprofil

Ud over håndteringen af konsekvenserne af Covid-19 medfører tillægsaftalen med Comsa en lukning af udestående ekstraarbejder, krav fra entreprenørerne og krav om bod, som følge af manglende overholdelse af milepæle. Herudover påhviler alle væsentlige fremtidige risici i forbindelse med arbejdernes afslutning, herunder uforudsete jordbundsforhold og myndighedsrisici, nu Comsa. Det minimerer antallet af fremtidige krav.

Som følge af øget aktivitetsniveau efter Covid-19, behandling af tilkomne krav fra entreprenører, håndtering af ansøgninger til 3. partsprojekter (eksempelvis bygge-anlægsprojekter tæt på letbanen) samt jordhåndtering under forcering af anlægsarbejderne forudser Odense Letbane ekstraomkostninger på omkring 20 mio. kr. Det er elementer, der ikke er indeholdt i den nuværende risikoprofil eller tillægsaftalen med Comsa.

Anlægsbudget og reserver

Med de forventede risici kan Odense Letbanes udisponerede reserver ikke dække omkostningerne til Covid-19 og den opdaterede risikoprofil. Derfor anmoder Odense Letbane om, at der frigives 70 mio. kr. fra de centrale reserver til Odense Letbanes anlægsbudget.

De centrale reserver for Odense Letbane udgør for nuværende i alt 143,3 mio. kr., heraf 130,3 mio. kr. vedrørende anlægsudgifter. Reserverne er fordelt mellem staten og Odense Kommune. En frigivelse af reserver kan dermed holdes inden for projektets samlede økonomi.

Efter frigivelse af 70,0 mio. kr. vil der restere 73,3 mio. kr. af de centrale reserver fordelt med 60,6 mio. kr. på anlægsudgifter og 12,7 mio. kr. på de driftsrelaterede anlægsudgifter.

	Anlægs- budget PL2020	Frigivelse reserver	Anlægs- budget herefter
Anlægsudgifter excl reserver	2.711	70	2.781
Centrale reserver	131	-70	61
Anlægsudgifter i alt	2.842	0	2.842
Driftsrelaterede anlægsudgifter	744	0	744
Centrale reserver	13	0	13
Driftsrelaterede anlægsudgifter i alt	757	0	757
Anlægsudgifter i alt excl reserver	3.456	70	3.526
Centrale reserver i alt	143	-70	73
Anlægsudgifter i alt	3.599	0	3.599

Fordelingen af reserver mellem Staten og Odense Kommune fremgår af denne tabel. Odense Kommunes andel af de 70,0 mio. kr. udgør således 36,4 mio. kr.

	Centrale reserver	Frigivelse reserver	Reserver herefter
Anlægsudgifter			
Staten	59,8	-33,6	26,2
Odense Kommune	70,8	-36,4	34,4
	<u>130,6</u>	<u>-70,0</u>	<u>60,6</u>
Driftsrelaterede anlægsudgifter			
Odense Kommune	12,7	0,0	12,7
	<u>143,3</u>	<u>-70,0</u>	<u>73,3</u>

Med denne frigivelse af reserver er det Odense Letbanes opfattelse, at projektet kan gennemføres med den kendte risikoprofil. Såfremt der ved projektets afslutning måtte være overskydende sikkerheder, vil midlerne blive returneret til bidragsyderne efter samme forholdsmæssige fordeling, som de er blevet frigivet.

Den centrale reserve er allerede indeholdt i det totale anlægsbudget på ca. 3,6 mia. kr., men anvendelse af denne reserve forudsætter forudgående godkendelse af alle bidragsydere, herunder Odense Kommune. Frigivelsen fra Odense Kommunes side sker under forudsætning af, at staten godkender en tilsvarende frigivelse, således at den forholdsmæssige fordeling mellem bidragsyderne fastholdes.

Aftalen er godkendt af Odense Letbanes bestyrelse på et ekstraordinært bestyrelsesmøde den 21. august 2020 og underskrevet af såvel Comsa og Odense Letbane den 27. august 2020.

Økonomi

Der frigives 70 mio. kr. fra de centrale reserver, der er en del af det samlede anlægsbudget på 3,6 mia. kr. De centrale reserver udgør herefter 73,3 mio. kr. Odense Kommunes andel af de frigivne reserver udgør 36,4 mio. kr.

De eksisterende bevillinger vedrørende letbanens linje 1 i Odense Kommunes budget tager højde for en situation, hvor der sker anvendelse af de fulde anlægsreserver, hvilket ikke aktuelt er forventningen. Denne sag har dermed ikke konsekvenser for Odense Kommunes kassebeholdning.

Punkt 4: Lukket: Lindø port of Odense A/S - grundsalg

24.00.00-G10-1-20

Punkt 5: Godkendelse af Økonomiudvalgets Budgetforslag for 2021 og overslagsårene 2022-2024

00.30.00-S00-3-20

Resume

I denne sag skal Økonomiudvalget behandle Økonomiudvalgets budgetforslag for 2021 og overslagsårene 2022-2024. Budgetforslaget danner efterfølgende grundlag for byrådets videre politiske drøftelser frem mod et endeligt vedtaget budget.

Velfærden i de kommende 10 år

Der kommer flere børn og ældre i Odense Kommune i de kommende år. For at sikre velfærden blev der i Budget 2020 igangsat et arbejde med at omprioritere 200 mio. kr. til velfærdsområderne. I tillæg hertil er der i år og sidste år prioriteret demografimidler i økonomiaftalerne. Det er et stort skridt i den rigtige retning, som skabte ro og sikkerhed på området i en årrække. Næste skridt på vejen er de fysiske rammer på området. Byrådet har i foråret indgået en aftale om at sikre velfærdens fysiske rammer frem mod 2030. Her skal der bruges 1,8 mia. kr. til at øge kapaciteten og modernisere bygninger, så rammerne for velfærden i kommunen bliver løftet. Samtidig har byrådet i foråret indgået en aftale om at gøre Odense til en klimaneutral by senest i 2030.

Begge politiske aftaler sætter nogle solide og ambitiøse pejlemærker for, hvor velfærden og klimaområdet skal være om 10 år i Odense Kommune. Budget 2021 og kommende budgetter skal være med til at understøtte, at målene nås i aftalerne.

En fornuftig og lovende økonomi

Økonomiudvalgets budgetforslag for 2021 ser fornuftigt og lovende ud. Der er fireårig balance i de økonomiske måltal. Der har været plads til at indlægge råderum til prioriteringer, hvor der dels er mulighed for at give et varigt løft af driften, og dels til anlægsinvesteringer. Hvordan råderummet konkret skal anvendes, vil blive besluttet i budgetforhandlingerne.

Odense Kommune har dog fortsat udfordringer på det specialiserede socialområde, hvor den afsatte pulje på 35 mio. kr. i Budget 2020 ikke vurderes at være nok. Derudover har Odense fortsat udfordringer med en høj ledighed, som presser området for forsørgelses- og sikringsydelse.

Effekt

Sagen indgår i de videre politiske drøftelser frem mod budgetvedtagelsen. Sagen har derfor ingen selvstændig påvirkning på et eller flere af Odensemålene.

INDSTILLING

Borgmesterforvaltningen indstiller, at Økonomiudvalget godkender Økonomiudvalgets budgetforslag for 2021 og overslagsårene 2022-2024, herunder:

1. Beskrivelse af, hvordan effektiviseringskravet realiseres i udvalgene som beskrevet i budgetforslaget.
2. Model for arbejde med løbende effektiviseringer, hvor der indlægges et årligt effektiviseringskrav i udvalgene på 39,8 mio. kr. i 2022-2024. Heraf indlægges det halve af effektiviseringskravet i en investeringspulje, som beskrevet i budgetforslaget.
3. Øvrige budgettilretninger, der er vedlagt som bilag.
4. Den foreløbige takstoversigt, som fremgår af budgetforslaget.
5. Afleveringsfristen for ændringsforslag til Økonomiudvalgets budgetforslag 2021 fastsættes til onsdag den 23/9 2020 kl. 12:00.

Beslutning

Økonomiudvalget godkender indstillingen, og budgettet oversendes dermed til byrådets behandling med den tilføjelse, at den nye budgetmodel på beskæftigelsesområdet videreudvikles og sammenkobles med den kommende beskæftigelsespolitik. Den nye budgetmodel skal overholde de økonomiske forudsætninger i budgettet, indeholde et ambitionsniveau, der baserer sig på faldende ledighed for borgere, der indgår i arbejdsstyrken, og have en sammenhæng med de politiske målsætninger, som fastlægges i den kommende beskæftigelsespolitik.

Sagsfremstilling

Budgetarbejdet for Budget 2021 blev igangsat med godkendelse af sagen "Budgetprocedure og effektstyring 2021-2024" i januar 2020. I rammeudmeldingen i februar 2020 blev budgetbidragene konkretiseret, og udvalgenes rammer blev fastlagt.

Økonomiudvalget har på mødet den 2. september 2020 drøftet udkast til budgetforslag og skal nu godkende budgetforslaget, som herefter oversendes til byrådets 1. behandling den 16. september 2020. Budget 2021 godkendes endeligt ved 2. behandlingen i byrådet den 7/10 2020.

Budgetprocessen og de vigtigste datoer er illustreret i nedenstående figur:

Hvad er Økonomiudvalgets budgetforslag?

Økonomiudvalgets budgetforslag er en opdatering af indtægtssiden og udgiftssiden af indeværende års budget. Der er derudover indlagt nye tiltag i Økonomiudvalgets budgetforslag. Budgetforslaget danner efterfølgende grundlag for byrådets videre politiske drøftelser. Budgetforliget er i udgangspunktet blot ændringsforslag til Økonomiudvalgets budgetforslag.

Ændringsforslagene til Økonomiudvalgets budgetforslag 2021 skal senest onsdag den 23/9 2019 kl. 12:00 sendes til kontorchef for Budget & Effekt i Borgmesterforvaltningen, Poul Aggerholm.

Rammesætning for budget 2021

Budgetlægningen for 2021 tager afsæt i Budget 2020. I Budget 2020 blev der omprioriteret for 200 mio. kr. til velfærd, og der er blevet givet demografimidler i økonomiaftalen. Dermed blev demografiudfordringen løst for en årrække. Samlet viste de økonomiske måltal i Budget 2020 en økonomi i balance.

Budget 2020 danner således et godt udgangspunkt budgetlægningen for 2021. Grundlaget er dog efterfølgende blevet påvirket af følgende tre elementer: coronapandemien, en udligningsreform og økonomiaftale.

- På grund af coronapandemien lukkede statsministeren den 11. marts 2020 landet ned. Pandemien har givet et markant tilbageslag i dansk og international økonomi. Selvom hverdagen så småt er begyndt at ligne hverdagen fra før pandemiens udbrud, er fremtiden fortsat usikker. Regeringen har lovet at kompensere kommunerne for de merudgifter, de har i forbindelse med pandemien. Det er dog usikkert, hvad de mere langsigtede konsekvenser vil være for virksomhedernes indtjeningsmuligheder og beskæftigelsesområdet. Situationen her og nu har medført højere ledighed og fået flere borgere uden for arbejdsmarkedet.
- Den længe ventede udligningsreform blev endeligt landet i juni 2020. Det betyder mindre usikkerhed og større budgetsikkerhed, da rammerne nu er kendte. Udligningsreformen vurderes samlet set at øge råderummet i Budget 2021 for Odense Kommune. Den indeholder både positive og negative elementer for Odense. På positivsiden kan nævnes, at der er et højere udligningsniveau, flere særskilte udligningsordninger og ændret opgørelse af udgiftsbehovet samt permanentgørelse af finansieringstilskuddet - det giver Odense flere indtægter i udligning. På negativsiden kan nævnes, at udlændingeudligningen reduceres, der indføres kompensationsordning for kommuner med tab ved udligningsreformen (som Odense skal bidrage til) og ændret opgørelse af folketallet - det giver Odense færre indtægter i udligning.
- Samlet set bidrager dette års økonomiaftale mellem regeringen og KL positivt til Odense Kommunes økonomi. Servicerammen er blevet løftet med 1,5 mia. kr. Det skal blandt andet gå til at dække den demografiske udvikling, ansættelse af flere velfærdsmedarbejdere og udvikling af kernevelfærden med fokus på kvalitet og resultater til gavn for borgerne, herunder det specialiserede socialområde og den kommunale sundhedsindsats. Derudover er anlægsniveauet hævet med 2,5 mia. kr. til 21,5 mia. kr. i 2021.

Byrådet har i foråret indgået to politiske aftaler, som sætter retningen for velfærden og klimaområdet i de kommende 10 år.

Et trygt og sikkert fundament for vores fælles velfærd

Den ene aftale handler om at sikre velfærdens fysiske rammer frem mod 2030, hvortil der skal bruges 1,8 mia. kr. til at øge kapaciteten og modernisere bygninger, så rammerne for velfærden i kommunen bliver løftet. Midlerne skal være med til at skabe mere attraktive rammer for idræts-, fritids- og foreningsaktiviteter og udvikle mulighederne for det aktive seniorliv. Dermed sikres der optimale forhold for tryghed, omsorg og læring. Velfærdsløftet skal ske i tæt samarbejde med odenseanerne.

Klimaneutral 2030

Den anden aftale handler om at gøre Odense til en klimaneutral by senest i 2030. Her er der skitseret fire hovedretninger, som skal bidrage til at nedbringe og neutralisere CO₂-udledningen:

- Bæredygtig mobilitet
- Klimavenlig energi
- Et grønnere Odense
- Odense Kommune som virksomhed.

Det betyder blandt andet, at der skal være mere grøn kollektiv trafik, bedre cyklistforhold, lavere energiforbrug hos både private og virksomheder og markant mere skovrejsning i Odense. Byens borgere vil blive inddraget i dette arbejde gennem den demokratiske samtale, og der søges at nå ud til så mange forskellige grupper som muligt.

Begge aftaler er ambitiøse og vil i de kommende år betyde store beslutninger og ændringer af Odense som by og som arbejdsplads. Budgetlægningen for 2021 skal være med til at understøtte denne udvikling.

Fortsatte udfordringer

Odense Kommune har udfordringer på det specialiserede socialområde, hvor der forventes et stort merforbrug i de kommende år. Der er i Budget 2020 afsat årligt 35 mio. kr. Det forventes ikke at være tilstrækkeligt.

Området for forsørgelses- og sikringsydelse har i en række år været én af Odense Kommunes største udfordringer. Området dækker over udgifter til kontanthjælp, sygedagpenge, førtidspension og udgifter til dagpenge. Situationen med coronapandemien har givet højere ledighed og fået flere borgere uden for arbejdsmarkedet. Det betyder, at der er et højt pres på udgifterne til området, og det presser økonomien på de øvrige velfærdsområder i Odense Kommune.

Hvad er der indarbejdet i budgetforslaget?

I nedenstående afsnit er fremhævet de mest centrale tiltag, som er indlagt i budgetforslaget. For en mere udtømmende liste og beskrivelse henvises til bilaget med det fulde budgetforslag.

Driftspulje

Der er i budgetforslaget afsat en pulje til varige driftsmidler på 135 mio. kr. årligt fra 2021 og frem. Det giver mulighed for at prioritere udvalgte områder med et varigt løft. Puljen udmøntes som en del af budgetforhandlingerne.

Pulje til investeringer i fremtidens velfærd

I årets økonomiaftale mellem regeringen og KL er der som tidligere nævnt givet et løft i servicerammen til blandt andet at dække den demografiske udvikling.

Der afsættes derfor i budgetforslaget en pulje til investeringer i fremtidens velfærd på 35,0 mio. kr. i 2021-2024. Fra 2025 vil midlerne skulle være med til at dække merbehovet til demografi. Der ligger i forvejen en velfærdspulje på samlet 61,4 mio. kr. fra tidligere demografitilpasning i forhold til ny befolkningsprognose. De to puljer skal ses i sammenhæng og udmøntes som en del af budgetforhandlingerne.

Anlægspulje

Der er indlagt en anlægspulje til éngangsinvesteringer på 400 mio. kr. fordelt med 100 mio. kr. i hvert af budgetårene 2021-2024. I forlængelse heraf er der samtidig afsat afledt drift på 7,5 mio. kr. i 2022, 11,5 mio. kr. i 2023 og 20 mio. kr. i 2024 og frem. Puljen udmøntes som en del af budgetforhandlingerne og kan alene anvendes til éngangsinvesteringer såsom anlæg. De fire gange 100 mio. kr. er primært finansieret af opsparede midler fra kassebeholdningen.

Pulje til forebyggende tiltag og investeringer

I Odense Kommunes effektiviseringsstrategi ligger der et årligt effektiviseringskrav på 0,5 %. I tillæg hertil besluttede Økonomiudvalget, at hvert udvalg skulle udarbejde en beskrivelse af, hvordan udvalget kan anvende det halve af effektiviseringskravet på egne forebyggende tiltag og investeringer, som muliggør fremtidige optimeringer og effektiviseringer. På baggrund heraf er der afsat en pulje på 19,9 mio. kr. årligt fra 2021 og frem svarende til det halve af effektiviseringskravet. Puljen udmøntes som en del af budgetforhandlingerne.

Tilpasning af demografibehov i 2024

I model for demografi, som blev vedtaget sidste år, indgår en årlig opdatering af demografibehovet som følge af udviklingen i befolkningen. Når der kommer en ny befolkningsprognose, vil demografibehovet blive genberegnet. Således vil en forventning om flere børn eller flere ældre føre til et større demografibehov, mens en forventning om færre

børn eller ældre vil føre til et mindre demografibehov. I forbindelse med den politiske behandling i juni måned af det specialiserede socialområde blev der ”taget forskud” på udmøntning af midlerne til demografi i dette budget. Derfor er udvalgenes rammer allerede reguleret for demografi i 2021-2023, og der udestår derfor kun budgettilpasning af 2024.

Stigningen i demografibehovet mellem 2023 og 2024 er ca. 44 mio. kr. Det svarer til væksten i antallet af børn og ældre fra 2023 til 2024. Men fordi det samlede demografibehov er faldet i hele budgetperioden, mangler der alene finansiering på 8,5 mio. kr., som afsættes i budgetforslaget til udmøntning i budgetforhandlingerne i overensstemmelse med Model for demografi.

Ny budgetmodel på området for forsørgelses- og sikringsydelser

Som en del af udligningsreformen er beskæftigelsestilskuddet afskaffet fra Budget 2021. Det betyder, at udgifterne til forsikrede ledige vil indgå i de samlede udgifter for budgetgaranti og øvrige overførsler. Det giver mulighed for en ny og bedre budgetmodel fra Budget 2021. Den nye budgetmodel for området skal sikre, at der er sammenhæng mellem udviklingen i udgifterne på landsplan og Odense Kommunes indtægtsside.

I den nye budgetmodel er Odense Kommunes målsætning om en landsgennemsnitlig ledighed indlagt. Det betyder, at der hvert år budgetteres med et fald i Odense Kommunes andel af udgifter til forsikrede ledige på landsplan på 0,1 %-point. Budgetmodellen dækker kun forsikrede ledige og ikke jobparate kontanthjælpsmodtagere mv. Dermed er modellen ikke direkte sammenlignelig med ledighedsprocenten.

Som led i den nye budgetmodel nulstilles det eksisterende budgetværn, da der i den nye model budgetteres med varige driftsmidler frem for éngangsmidler afsat i et budgetværn.

- I budgetåret budgetteres der med det højeste udgiftsskøn af KL og Beskæftigelses- og Socialforvaltningen. Forskellen i udgiftsskønnet tilgår en reservationspulje under Økonomiudvalget. Hvis Beskæftigelses- og Socialforvaltningen budgetterer højere end KL's skøn korrigeret for målsætningen om faldende ledighed, bliver reservationspuljen negativ, og så afsættes der et budgetværn i budgetåret til at udligne forskellen. Som følge heraf indlægges der et budgetværn på 27,0 mio. kr i 2021.
- I overslagsårene budgetteres der med Odenses andel af de enkelte ydelser af KL's skøn korrigeret for målsætning om faldende ledighed. Det betyder, at der budgetteres med en faldende budgetandel af udgifter til forsikrede ledige (årligt fald på 0,1 %-point), så budgetandelen er 4,37 % i 2021 faldende til 4,07 % i 2024. Forskellen i udgifterne mellem den nuværende budgetandel på 4,37 % og den budgetterede budgetandel placeres i et budgetværn af éngangsmidler. Budgetværnet udgør 13,8 mio. kr. i 2022, 26,3 mio. kr. i 2023 og 37,7 mio. kr. i 2024.

Model for arbejde med løbende effektiviseringer

Som et supplement til det årlige effektiviseringskrav på 0,5 % lægger Odense Kommunes effektiviseringsstrategi også op til, at udvalgene og forvaltningerne fremadrettet skal arbejde med effektiviseringer på flere niveauer. Der skal arbejdes løbende med effektiviseringer, der skal arbejdes tværgående med effektiviseringer, og der skal arbejdes med effektiviseringer i et flerårigt perspektiv. Der skal således arbejdes mere proaktivt med effektiviseringer både på tværs af udvalgene, i eget udvalg og over et flerårigt sigte. For at understøtte effektiviseringsdagsordenen i udvalgene vil halvdelen af effektiviseringskravet blive indlagt som en investeringsramme til forebyggende tiltag og investeringer svarende 0,25 pct. af servicerammen.

I den forbindelse foreslås en ny model til at arbejde løbende med effektiviseringer. Modellen skal være med til at sikre en fælles forståelse og mere systematisk tilgang til det at arbejde med effektiviseringer. Modellen skal være med til at motivere, at der investeres i effektiviseringer og forebyggende tiltag, der understøtter udvalgenes arbejde med

effektiviseringer. Den naturlige personaleomsætning vil desuden også kunne bruges mere aktivt i realiseringen af effektiviseringskravet. Modellen skal understøtte, at der bliver mindre ”stop-go”-udmøntning med 1-årige budgetbidrag samt reducere mængden af sparekataloger med den uvished og utryghed til følge. Intentionen med modellen er, at der skal blive en klogere og bedre måde at arbejde med effektiviseringer på.

De vigtigste elementer fra modellen beskrives nedenfor - for en fuldstændig gennemgang af modellen henvises til budgetforslaget.

- Der indlægges et årligt effektiviseringskrav på 39,8 mio. kr. (svarende til et årligt effektiviseringskrav på 0,5 %) til udvalgene i perioden 2022-2024. Heraf vil halvdelen af effektiviseringskravet blive indlagt i en investeringsramme til forebyggende tiltag og investeringer i årene 2022-2024 svarende til 19,9 mio. kr. årligt. Der indlægges således dels en investeringsramme og dels en pulje, som giver råderum til de enkelte budgetår. Der er ikke taget stilling til udmøntningen af disse midler.
- Der må i denne tidsperiode effektiviseres for mere eller mindre i de enkelte år, men samlet må effektiviseringskravet ikke overstiges.
- Der er metodefrihed til, hvordan de enkelte udvalg arbejder med effektiviseringerne i de tre år. Der skal ikke laves budgetbidrag med beskrivelse af, hvordan udvalget realiserer effektiviseringerne.
- Udvalgene skal hvert år udarbejde et budgetbidrag, der beskriver forslag til forebyggende tiltag og investeringer. Forslagene vil indgå i de videre politiske drøftelser frem mod Økonomiudvalgets budgetforslag.
- Det enkelte udvalg skal efter behov involveres i forvaltningens arbejde med effektiviseringer. De enkelte udvalg skal dog som minimum én gang årligt have en status på arbejde med løbende effektiviseringer.
- Direktørgruppen får ansvaret for at fremme effektiviseringskulturen i forvaltningerne og facilitere de tværgående tiltag. Det skal ske ud fra et lærings- og vidensperspektiv.
- Drøftelse af arbejdet med løbende effektiviseringer med medarbejdersiden skal ske ud fra procedureretningslinjer for rationaliserings- og omstillingsprojekter.

Det samlede resultat og måltallene i den økonomiske strategi

I budgetforslaget er der ud over tiltag på udgiftssiden, indlagt ændringer på indtægtssiden som følge af ny udligningsreform, økonomiaftale mellem regeringen og KL, udmeldt statsgaranti for 2021, opdateret datagrundlag for øvrige skatter. Med indlæggelse af disse ændringer ser måltallene i den økonomiske strategi således ud:

	Målsætning	2020	2021	2022	2023	2024
Resultat af ordinær drift	Min. 300 mio. kr.	490,8	505,7	375,6	300,5	300,6
Skattefinansieret resultat	Min. 200 mio. kr. under hensyn til opsparing	362,6	-10,1	44,7	2,2	85,4
Skattefinansieret gæld	Faldende i perioden	906,7	831,4	756,3	681,1	605,9
Kassebeholdning ultimo	Min 150 mio. kr.	929,7	651,2	426,0	153,2	172,6

De økonomiske måltal viser en god økonomi. Der er 4-årig balance ved måltallene: Resultat af ordinær drift, Skattefinansieret gæld og Kassebeholdningen ultimo året. Måltallet Skattefinansieret resultat ligger under 200 mio. kr. i 2021-2024, hvilket signalerer, at der anvendes af de opsparede midler. Det gælder specielt i 2021, hvor der er et højt anlægsniveau, som skal finansieres. Der bruges dog ikke flere midler, end at målsætningen om 150 mio. kr. i kassebeholdning ultimo året er opfyldt i alle år.

Budgetbidrag indarbejdet i budgetforslaget

Udvalgene har i foråret arbejdet med en række budgetbidrag, som Økonomiudvalget bestilte i rammeudmeldingen for Budget 2021. Det vedrører:

- Beskrivelser af, hvordan udvalget realiserer effektiviseringskravet på 0,5 %.
- Beskrivelse af, hvordan det halve af effektiviseringskravet kan anvendes i udvalget.
- Oversigt over indsatser for Fremtidens Vollsmose.
- Udvalgenes budgettal og bemærkninger.
- Forslag til anlægsønsker.
- Revurdering af de konjunkturfølsomme anlægsområder.
- Prioritering af sundhedsmidler.

Ud over de udvalgsbehandlede budgetbidrag er der andre bidrag. Det drejer sig om:

- Demografiregulering 2021-2024 (indarbejdet i budgetforslaget).
- Forslag til model for arbejde med løbende effektiviseringer (indarbejdet i budgetforslaget).
- Administrative bidrag, herunder anlægsoversigt og foreløbige takster (indarbejdet i budgetforslaget).
- Velfærdsplan 20230 (selvstændig sag).

Sidste del af velfærdsprocenten

Der er et politisk flertal i byrådet for at nå i mål med den sidste del af velfærdsprocenten, når det er muligt. I 2017 blev udskrivningsprocenten hævet med 0,5 procentpoint, i 2018 med 0,3 procentpoint og i 2020 med 0,1 procentpoint. Der mangler således fortsat 0,1 procent i at nå målet. Merindtægten er gået til de yngste børn, skolebørn, udsatte børn og ældre og personer med handicap.

Skattestigningen indgår ikke i budgetforslaget, men vil være en del af budgetforhandlingerne til Budget 2021. I budgetforslaget er udskrivningsprocenten fastholdt på 25,4 pct. ligesom i 2021.

Serviceramme, anlægsniveau og aftaleoverholdelse

Budgetforslaget for 2021 indeholder serviceudgifter for 8.662,3 mio. kr. Det er 99,0 mio. kr. over kommunens tekniske andel af servicerammen på landsplan. Hvis løft i servicerammen på 1,5 mia. kr. medregnes, ligger Odense over den tekniske andel i 2021 med 45,5 mio. kr. Når budgettet for Odense Kommune endeligt vedtages, vil serviceudgifterne herefter være kommunens servicerramme for 2021 - en servicerramme, som Odense vil blive målt på i forhold til aftaleoverholdelse. 3 mia. kr. af balancetilskuddet er betinget af, at kommunerne overholder den samlede servicerramme på landsplan.

Der er i Økonomiaftalen desuden forudsat et kommunalt anlægsniveau i 2021 på 21,6 mia. kr. Odense Kommunes budgetforslag indeholder bruttoanlægsudgifter for 652,4 mio. kr. svarende til 3,0 % af anlægsrammen. I 2021 er der loft over de kommunale anlægsinvesteringer i budgettet, og 1 mia. kr. af balancetilskuddet er betinget af, at kommunerne overholder det aftalte anlægsniveau ved budgetvedtagelsen. KL har ikke udmeldt nogen fordelingsnøgle af det samlede anlægsniveau, men det vil indgå i den faseopdelte budgetlægning, og KL vil løbende indsamle forventninger til anlægsudgifterne i Budget 2021.

Odenses andel af det betingede balancetilskud udgør samlet 141,2 mio. kr. i 2021. Der er ikke i budgetforslaget afsat midler til manglende aftaleoverholdelse. Der kan derfor opstå behov for en fornyet drøftelse af budgettets indhold inden 2. behandlingen af hensyn til udviklingen i kommunernes samlede økonomi, jf. KL's faseopdelte budgetlægning.

Valg af statsgaranti eller selvbudgettering

Den endelige beslutning om valg af statsgaranti eller selvbudgettering i 2021 skal først foreligge i forbindelse med byrådets 2. behandling af budgettet. Valget indebærer, at kommunerne enten kan acceptere det statsgaranterede

udskrivningsgrundlag eller vælge at modtage skatter og udligning i forhold til borgernes faktiske skattebetaling, den faktiske udvikling i befolkningstal og udviklingen i en række socioøkonomiske parametre.

Odense Kommune har i efterhånden en del år valgt statsgaranti. Med de opdaterede skøn forventes der på nuværende tidspunkt at være en lille forventet mindreindtægt på 6,2 mio. kr. ved at vælge selvbudgettering i 2021.

Borgmesterforvaltningen anbefaler derfor på nuværende tidspunkt, at der igen i 2021 vælges statsgaranti. Frem mod budgetvedtagelsen følges området tæt. KL anbefaler generelt, at kommunerne grundet den usikrere økonomiske situation vælger statsgaranti.

Budgetmaterialet

Budgetmaterialet består af:

- Udkast til Økonomiudvalgets budgetforslag for 2021 (del 1 og del 2)
- Indblik – Drift
- Indblik – Anlæg

Der vil desuden blive vedlagt medarbejdersidens bemærkninger til Økonomiudvalgets budgetforslag 2021, når forslaget oversendes til 1. behandling i byrådet.

Økonomi

Sagen indgår i de videre politiske drøftelser frem mod budgetvedtagelsen. De økonomiske konsekvenser opgøres derfor ikke særskilt for denne sag.

Bilag

Indblik Anlæg til B2021

Indblik - Drift 2020

Øvrige budgetændringer

ØKONOMIUDVALGETS BUDGETFORSLAG 2021-2024

Punkt 6: Det specialiserede socialområde

00.01.00-Ø00-20-20

Resume

I denne sag skal Økonomiudvalget drøfte og godkende processen og anbefalingerne i arbejdet med genopretningen af det specialiserede socialområde. Økonomiudvalget vil på mødet mundtligt blive orienteret om et skøn for budgetbehov på det specialiserede socialområde i 2021 og budgetoverslagsårene, der baserer sig på den kendte udfordring i 2020 suppleret med et prognoseskøn og en potentialevurdering, som tager afsæt i det analysearbejde, der er foretaget af Rambøll, BDO og Socialstyrelsen samt de løsningsforslag, forvaltningerne tidligere har præsenteret for Økonomiudvalget.

Det specialiserede socialområde har oplevet et stigende udgiftspres i de seneste år. Det har udfordret økonomistyringen på området. Dette er ikke alene en Odense Kommune udfordring, men en udfordring, der ses over hele Danmark. Et flertal bag Budget 2020 indgik den 3. juni 2020 en aftale om en løsning på udfordringen på det specialiserede socialområde for 2020 ved at afsætte et beløb på 100 mio. kr.

En mere langsigtet løsning skal indgå i de politiske drøftelser frem mod Budget 2021.

I sagen findes et kort opriks af organisering og proces som præsenteret i sidste dagsorden, herefter en perspektivering fra hver arbejdsgruppe samt et eksempel på og resumé af, hvordan arbejdsgruppe 2 - Økonomistyring, data, ledelsesinformation og prognoser, griber opgaven an.

Effekt

Implementering af de nævnte anbefalinger i arbejdet med det specialiserede socialområde forventes at påvirke flere Odensemål, men nedenstående er de primære:

Børn og unge bliver klar til fremtiden

Genopretningen af det specialiserede socialområde understøtter Odense Kommunes målsætning om, at børn og unge bliver klar til fremtiden, og der bliver skabt de bedst mulige rammer for udsatte børn og unge i Odense Kommune.

Flere funktionsdygtige ældre og handicappede

Genopretningen af det specialiserede socialområde understøtter Odense Kommunes målsætning om flere funktionsdygtige ældre og handicappede, så flere handicappede får de bedste muligheder for at leve det liv, man selv ønsker at leve.

INDSTILLING

Beskæftigelses- og Socialudvalget, Børn- og Ungeudvalget og Ældre- og Handicapudvalget har behandlet sagen på udvalgmøderne den 1. september 2020. Her godkendte fagudvalgene processen og tilrettelæggelsen af arbejdet med genopretningen af det specialiserede socialområde, og at styregruppen og arbejdsgrupperne arbejder med anbefalingerne frem til juni 2021.

Udvalgene godkendte indstillingen med den tilføjelse, at udvalgene ønsker, at Økonomiudvalget på deres møde 9. september 2020 forelægges et skøn for budgetbehov på det specialiserede socialområde i 2021 og budgetoverslagsårene. Et skønnet budgetbehov, der baserer sig på den kendte udfordring i 2020 suppleret med et prognoseskøn og en potentiale vurdering, som tager afsæt i det analysearbejde, der er foretaget af Rambøll, BDO og Socialstyrelsen, samt de løsningsforslag, forvaltningerne tidligere har præsenteret for Økonomiudvalget.

Borgmesterforvaltningen indstiller i samarbejde med Beskæftigelses- og Socialforvaltningen, Børn- og Ungeforvaltningen og Ældre- og Handicapforvaltningen:

1. Økonomiudvalget godkender processen og tilrettelæggelsen af arbejdet med genopretningen af det specialiserede socialområde.
2. Styregruppen og arbejdsgrupperne arbejder med anbefalingerne frem til juni 2021.
3. Styregruppen afrapporterer en samlet delkonklusion på arbejdet i februar 2021 som en del af rammeudmeldingen til Budget 2022 og en endelig afrapportering ved afslutningen på arbejdet efter juni 2021.

Styregruppen afrapporterer en samlet delkonklusion på arbejdet snarest muligt og en endelig afrapportering ved afslutningen på arbejdet efter juni 2021.

Beslutning

Økonomiudvalget godkender punkt 1 og 2 i Borgmesterforvaltningens indstilling.

Økonomiudvalget godkender følgende vedrørende indstillingens punkt 3:

"3. Styregruppen afrapporterer en samlet delkonklusion på arbejdet snarest muligt og en endelig afrapportering senest ved afslutningen på arbejdet juni 2021."

Sagsfremstilling

Udfordringerne på det specialiserede socialområde er løbende blevet behandlet i både fagudvalgene og i Økonomiudvalget. Den 18. august 2020 drøftede udvalgene en proces og organisering, som samler anbefalinger fra Rambøll-analysen, BDO og Socialstyrelsens Taskforce, og arbejder videre med anbefalingerne på tværs af forvaltningerne. Rapporterne og deres anbefalinger vil være grundlaget for genopretningen af det specialiserede socialområde i Odense Kommune. Denne sag er suppleret med en perspektivering fra hver arbejdsgruppe og et eksempel på det arbejde, som er foregået i én af arbejdsgrupperne.

Organisering

Beskæftigelses- og Socialforvaltningen, Børn- og Ungeforvaltningen, Ældre- og Handicapforvaltningen og Borgmesterforvaltningen har i fællesskab igangsat arbejdet med anbefalingerne. Det sker i en organisering, hvor styregruppe og arbejdsgrupper bemandes fra de fire forvaltninger. Direktørgruppen er ejer af processen og står for afrapporteringen til de politiske udvalg.

BSU, BUU, ÆHU og ØU					
Direktørgruppen					
Styregruppe: Det specialiserede socialområde					
Arbejdsgruppe 1 Kontraktstyring, indsatsstrappe og effekt	Arbejdsgruppe 2 Økonomistyring, data, ledelsesinformation og prognoser	Arbejdsgruppe 3 Organisering – på tværs og internt	Arbejdsgruppe 4 Leverandørstrategi og tilbudsvifte	Arbejdsgruppe 5 Ungestrategi	1. Beskrivelse af konkrete indsatsområder 2. Handleplaner: iværksættelse af tiltag 3. Gennemførelse og opfølgning

Arbejdsgrupperne skal arbejde med alle 33 anbefalinger og vil på hvert område udarbejde handleplaner og beslutningsoplæg til styregruppen.

Arbejdsgrupperne skal have tid til at arbejde grundigt med anbefalingerne, hvorfor det foreslås, at arbejdet strækker sig frem til juni 2021. Enkelte anbefalinger vil strække sig ud over denne deadline. Her vil det efterfølgende arbejde løftes af normaldriften.

Det foreslås ligeledes, at styregruppen afrapporterer en samlet delkonklusion på arbejdet i februar 2021 som en del af rammeudmeldingen til Budget 2022, og en endelig afrapportering ved afslutningen på arbejdet efter juni 2021.

Arbejdsgrupperne vil som én af de første opgaver udarbejde en vurdering af, hvilke anbefalinger som kræver en særskilt politisk sag og en principbeslutning, herunder fx anbefalingerne om en ny ungestrategi og et nyt alderstrin mellem Børn- og Ungeforvaltningen og Beskæftigelses- og Socialforvaltningen. Samt hvilke anbefalinger, der kan arbejdes med rent administrativt, og som ikke kræver en politisk beslutning.

Udvalgene vil derfor løbende blive præsenteret for sager affødt af arbejdet med anbefalingerne.

Involvering af relevante udvalg og råd

Arbejdet med det specialiserede socialområde er blevet behandlet i Hovedudvalget. Anbefalingen fra Hovedudvalget var, at der blev nedsat en følgegruppe bestående af relevante medarbejdere på tværs af forvaltningerne. Der nedsættes derfor hurtigst muligt en følgegruppe, som kan komme med input til arbejdet. Forvaltningerne har gode erfaringer herom fra tidligere opgaver af lignende karakter.

Ligeledes bliver genopretningen drøftet i Forvaltningsudvalgene og de relevante Lokaludvalg, så der sikres en god MED-proces i hver forvaltning.

Handicaprådet og Udsatterrådet vil blive præsenteret for informationsmateriale om arbejdet, når arbejdsgrupperne har konkret materiale klar til præsentation. Ved ændringer af større karakter, fx et nyt aldersnit, vil ændringsforslag bringes til høring ved rådene.

Perspektivering

På forrige møde i Beskæftigelses- og Socialudvalget, Børn- og Ungeudvalget, Ældre- og Handicapudvalget og Økonomiudvalget blev det aftalt, at denne sag indeholder en perspektivering fra hver arbejdsgruppe, herunder også et eksempel fra én af arbejdsgrupperne på en beskrivelse af det konkrete arbejde, som er foregået. Hver perspektivering indeholder en beskrivelse af, hvorledes de forskellige arbejdsgrupper har grebet opgaven an. Arbejdsgruppe 2 er brugt som eksempel. I bilagene findes derfor de komplette notater, som resuméet af deres arbejde i sagen beror på.

Arbejdsgruppe 1 - Kontraktstyring, indsatsstrappe og effekt

Arbejdsgruppe 1 har opdelt arbejdet i tre steps.

Step 1.

Alle anbefalinger er gennemarbejdet for at sikre, at Arbejdsgruppen har en fælles forståelse af, hvad der ligger i anbefalingerne. Arbejdsgruppen har fået tildelt en del anbefalinger, der allerede arbejdes med i andre sammenhæng, derfor er der brugt tid på at kortlægge, om der skal arbejdes med anbefalingerne i arbejdsgruppen, eller om de er indeholdt i arbejdet i andet regi. Dette er blevet kortlagt og sikret, så der sker en optimal proces uden parallelarbejde.

Step 2.

Arbejdsgruppen er klar til at gribe fat i opgaven med at få omsat anbefalingerne til reelle indsatser/aktiviteter. Det vil foregå i loops, hvor der kan blive brug for at vende tilbage til afdækningen af anbefalingen for at sikre, at alle hjørner er medtaget. Indsatserne vil også løbende blive sammenholdt med eksisterende interne tilbud, så der er sammenhæng mellem nuværende drift og nye indsatser/aktiviteter.

Step 3.

De foreslåede indsatser/aktiviteter vil afslutningsvis blive vurderet ud fra henholdsvis et fagligt og økonomisk potentiale, før de fremlægges til politisk behandling.

Arbejdsgruppe 2 - Økonomistyring, data, ledelsesinformation og prognoser

Arbejdsgruppe 2 er brugt som eksempel. I bilagene findes de fulde notater, som danner grundlag for følgende resumé.

Opfølgning på Rambølls delanalyse 1:

Rambølls delanalyse 1 identificerer bruttopotentialer i forhold til økonomi og forbedringspotentialer inden for styring, organisering, visitationspraksis og tilbudsvifte.

Rambølls delanalyse 1 viser, at Odense Kommunes udgiftsniveau i 2018 og 2019 er lavere end i sammenlignelige kommuner og 6-byerne. Faktisk er udgiftsniveauet i 2018 på samtlige sociale områder under gennemsnittet på landsplan og for 6-byerne, når man opgør udgifterne i forhold til befolkningstallet.

Rambølls delanalyse 1 viser også, at Odense Kommune i 2018 har et relativt højt udgiftsbehov på det specialiserede socialområde sammenlignet med landsgennemsnittet og 6-by-kommunerne.

Med afsæt i analysen vurderer Arbejdsgruppe 2, at der vil være et økonomisk potentiale/forbedringspotentiale:

- Hvis Odense Kommune i højere grad får den tilstrækkelige kapacitet både på voksenområdet og børneområdet, hvilket ikke er tilfældet på nuværende tidspunkt. En tilstrækkelig kapacitet vil medføre, at Odense Kommune i mindre grad bliver afhængig af at købe pladser hos eksterne leverandører, som oftest er dyrere end egne tilbud.
- Hvis Odense Kommune får et styrket overblik over mulige foranstaltninger samt foranstaltningernes omkostning.
- Hvis Odense Kommune i kontrakter med eksterne leverandører om odenseborgere i udenbys tilbud opsætter tydeligere mål for borgerens udvikling og sikrer en løbende opfølgning.
- Hvis Odense Kommune sikrer, at odenseborgere i udenbys tilbud får den indsats, de er bevilget.

Der redegøres nærmere i bilag 1.

Opfølgning på BDO's analyse og Rambølls delanalyse 2-4:

BDO's analyse og Rambølls delanalyse 2-4 har tilsammen 21 anbefalinger, som vedrører økonomistyring, data, ledelsesinformation og prognoser.

Arbejdsgruppen har grupperet anbefalingerne i 7 temaer, da flere af anbefalingerne er relateret til hinanden. Med afsæt i analyserne arbejdes der med indsatser inden for følgende temaer:

1. Budgetansvar og budgetforudsætninger
2. Styrkelse af prognosestyring
3. Prognoseværktøjer
4. Proaktiv økonomistyring
5. Data og ledelsesinformation
6. Effektskyring, effektledeelse og effektskabelse
7. Samarbejde om efterværnsager

Der redegøres nærmere i bilag 2.

Arbejdsgruppe 3 - Organisering – På tværs og internt

Rambøll anbefaler 15 års alderssnit for overgang for unge i udsatte positioner for at understøtte en mere sammenhængende ungeindsats for den enkelte unge på tværs af uddannelses-, beskæftigelses- og socialindsats.

Der udarbejdes i august/primo september en procesplan for det forventede ændrede alderssnit. Der arbejdes i første omgang efter en plan, hvor opgaver, medarbejdere og økonomi flyttes hurtigst muligt med en sikring af den gode proces. Hastigheden på processen er dog afhængig af forskellige faktorer:

- En politisk beslutning af alderssnit.
- Mulighed for at gennemføre en ordentlig MED-proces og høring af relevante parter og råd
- Mulighed for at beregne økonomi og overflytte denne inden overflytning
- Praktiske foranstaltninger, såsom plads til medarbejdere der overflyttes mv.

Rambøll anbefaler yderligere en driftsnær samarbejdsaftale til at sikre klarhed omkring både fælles tilgang til strategi, retningslinjer, arbejds gange og samarbejdet i praksis.

Der påbegyndes i arbejdsgruppen udarbejdelse af en ny driftsnær samarbejdsaftale. Aftalen vil tage udgangspunkt i det forventede nye aldersnit på 15 år for udsatte unge, med de nye organisatoriske snit, og hvad dette medfører i forhold til fx skoler, PPR (Pædagogisk Psykologisk Rådgivning), SPPR (Socialpædagogisk Rådgivning), SSP (Skole, Socialforvaltning og Politi) og andre.

Arbejdsgruppen vil arbejde tæt sammen med arbejdsgruppe 5 vedrørende Ungestrategien.

Arbejdsgruppe 4 - Leverandørstrategi og tilbudsvifte

Det forventes, at opgaven med udarbejdelsen af en tværgående tilbudsvifte vil blive grebet an i følgende trin:

Trin 1.

Alle forvaltninger udarbejder egne målgruppeafgrænsninger. Det vil blive beskrevet, hvilke målgrupper det giver mening at arbejde videre med i forhold til at kunne tilbyde et internt tilbud fremadrettet. Et væsentligt element i dette første trin er ligeledes at få beskrevet, hvilke målgrupper der fravælges, herunder begrundelse for fravalg. Dette gøres for at sikre, at der ses på alle målgrupper med nye øjne, og at der kun laves velbegrundede afgrænsninger.

Trin 2.

Arbejdsgruppen vil efterfølgende se på den kapacitet, forvaltningerne har i dag. Det vil blive kortlagt, hvorvidt der er behov for en supplerende af den eksisterende kapacitet, og/eller om der er noget af den eksisterende kapacitet, der skal/kan omkonteres. Det skal vurderes ud fra en faglig og økonomisk betragtning i forhold til de udpegede målgrupper.

Trin 3.

Konklusionerne fra Trin 1 og 2 vil blive behandlet på tværs af forvaltninger. Det vil være med fokus på, hvilke målgrupper det giver mening at samarbejde omkring. Dette trin er medtaget, fordi et afgørende element i en tilbudsvifte er, at forvaltningerne bliver bedre til at samarbejde om de udvalgte målgrupper. Det skal blandt andet sikres, at strategiområderne i de enkelte forvaltninger også hænger sammen på tværs.

Arbejdsgruppe 5 – Ungestrategi

”Ungestrategien” retter sig principielt set mod alle 15-29-årige unge i Odense Kommune – men har primært fokus på de unge, der modtager en indsats(er) på det specialiserede socialområde.

Formålet med strategien er at få skabt et fælles ungeperspektiv på tværs af Børn- og Ungeforvaltningen, Beskæftigelses- og Socialforvaltningen og Ældre- og Handicapforvaltningen. Derudover sikrer strategien en fælles kulturforståelse i forvaltningernes arbejde med de unge på det specialiserede socialområde.

Udarbejdelse af ungestrategien vil bygge videre på de gode erfaringer, som forvaltningerne allerede har fået via KUI (Den kommunale ungeindsats). Derudover skeles til de eksisterende forvaltningsstrategier. Der vil ske en målrettet og systematisk inddragelse af relevante fagpersoner, samarbejdspartnere, de unge mfl.. fx via fokusgruppeinterviews.

Odense Kommune har allerede mange gode undersøgelser og analyser om de unge dels fra arbejdet med KUI (Den kommunale ungeindsats) og dels fra nationalt hold. Disse vil indgå, hvorved de unges stemme er en central placering i arbejdet.

Ungestrategien skal politisk besluttes i henholdsvis Børn- og Ungeudvalget, Beskæftigelses- og Socialudvalget, Ældre- og Handicapudvalget og byrådet.

Økonomi

Løsningen fra forligspartierne betyder, at udvalgene selv skal løse den resterende del af udfordringen på det specialiserede socialområde i 2020, som foreløbig er opgjort til 24,4 mio. kr. (124,4 mio. kr. fratrukket 100 mio. kr.). En langsigtet løsning på det specialiserede socialområde forventes at indgå i de videre politiske drøftelser frem mod Budget 2021. I Økonomisk Redegørelse 2021 er der afsat en pulje med varige driftsmidler på 135,0 mio. kr. årligt. Det giver mulighed for at prioritere udvalgte områder med et varigt løft, herunder en varig løsning på det specialiserede socialområde, hvor der fortsat vil være ubalance og markant merforbrug i Budget 2021 og frem. Der er allerede afsat 35 mio. kr. årligt med Budget 2020 til det specialiserede socialområde, som også kan udmøntes med Budget 2021.

Det er forvaltningernes vurdering, at den økonomiske udfordring vil stige i 2021 og frem. Ser vi en fortsættelse af den stigning, der er sket de sidste 3 år, bliver forvaltningerne yderst pressede. Derudover vil tilpasningen af den centrale refusionsordning på det specialiserede socialområde, som er med i dette års Lov- og Cirkulæreprogram (Det Udvidede Totalbalanceprincip/DUT-reguleringerne), være medvirkende til at øge udfordringen på det specialiserede socialområde.

Ændringen betyder en negativ DUT-kompensation vedrørende refusion for særligt dyre enkeltsager på det specialiserede socialområde. Kommunerne vil fremadrettet kunne få mere refusion (indtægter) for særligt dyre enkeltsager, men får tilsvarende reduceret deres bloktilskud. For Odense svarer reduktionen i bloktilskuddet til ca. 70 mio. kr. årligt. Det er stadig usikkert, hvor meget ekstra der kan hentes hjem i øgede statsrefusioner for de særligt dyre enkeltsager, men det er forventningen, at de nye refusionsregler vil betyde et samlet tab for Odense Kommune på op til 30 mio. kr. Dette vil kunne øge den økonomiske ubalance yderligere på det specialiserede socialområde.

Bilag

Bilag 1- Afrapportering på Rambølls delanalyse 1

Bilag 2 - Afrapportering på Rambøll delanalyse 2-4 og BDOs analyse

Punkt 7: Turisme: Opsamling på Sommerens særlige indsats

24.05.00-A00-1-20

Resume

Økonomiudvalget har den 3. juni 2020 bevilget en pulje på 6,0 mio. kr. til at understøtte byens turismeerhverv hen over sommeren, da erhvervet grundet Covid-19 situationen er hårdt presset, og man dermed risikerer faldende beskæftigelse i erhvervet.

Ad hoc-udvalget bestående af borgmester og by- og kulturrådmanden har bevilget midler fra puljen til såvel tiltrækningsindsatser, der har skullet tiltrække danske turister til Odense, samt på aktiviteter og udsmykning i Odense, for at gæsterne har kunnet opleve en spændende og levende by.

Covid-19 situationen har resulteret i et par meget hårde måneder for turisterhvervet op til sommeren med fuld nedlukning af hoteller, restauranter mv.

Også juli og august har været præget af en nedgang i hotelovernatningerne, hvilket var forventeligt i forhold til fraværet af internationale turister samt aflysningen af sommerens traditionelle festivaler og events. I juli var der nedgang på 22 % og i august på 35 %. Byens attraktioner oplevede positive besøgstal i juli måned, mens der har været en nedgang i august i antallet af besøgende. Meldingerne fra byens detailhandel og restauranter er overvejende positive henover juli og august.

Danskernes beslutning om at holde sommerferie i eget land, halv pris på museerne og vejret i juli og august måned har alle haft betydning for udviklingen. Selvom definitive målinger på marketingkampagner ikke altid er mulige, kan det antages, at de særlige turismeindsatser, som Økonomiudvalget besluttede, har bidraget til at mindske de negative konsekvenser af Covid-19 hen over sommeren.

Det er forventningen, at efteråret vil blive vanskeligt for byens turismeerhverv, da de traditionelle store events som De Magiske Dage, konferencer og messer er aflyst eller udsat. På den baggrund har Borgmesterforvaltningen inden for eksisterende budgetter planlagt nye indsatser, der kan bidrage til at mindske de negative effekter af Covid-19 i efteråret. Indsatserne giver i sig selv ingen garanti for et positivt turisme-efterår i Odense. Det er muligt, at der opstår behov for yderligere initiativer.

De planlagte indsatser er en kombination af fokus på danske og udenlandske turister samt et fokus på at få odenseanerne til fortsat at støtte op om deres by i en svær tid. Borgmesterforvaltningen igangsætter en ny storbykampagne hen over efteråret med de andre storbyer i Danmark målrettet danske turister. Yderligere fortsætter Destination Fyns kampagne "Fyn skal det være" ind i efteråret.

I forhold til de internationale turister igangsætter VisitDenmark en international kampagneindsats for samlet 7,6 mio. kr. til at understøtte turismen i de fire storbyområder i Danmark. HCA Fonden har derudover afsat midler til indsatser i Tyskland og Norge i efteråret, ligeledes for at tiltrække internationale gæster til Odense.

INDSTILLING

Borgmesterforvaltningen indstiller, at Økonomiudvalget drøfter planerne for efterårets turismeindsatser, der skal bidrage til at understøtte byens turismeerhverv.

Beslutning

Sagen udsat til næste ordinære møde på grund af tidsnød.

Sagsfremstilling

Status på særlige turismeindsatser hen over sommeren

Da turismeerhvervet er blandt de mest pressede erhverv i forbindelse med Covid-19 situationen, har Økonomiudvalget den 3. juni 2020 afsat 6,0 mio. kr. til indsatser, der skal bidrage til at mindske de negative effekter ved Covid-19 i Odense og dermed begrænse ledigheden i dette erhverv.

Til anvendelse af de særlige midler til turismen, som ad hoc-udvalget har fordelt, blev der igangsat en række forskellige initiativer. Midlerne blev overordnet set fordelt mellem markedsføring og tiltrækningsindsatser samt indsatser, der kunne bidrage til at skabe stemning og aktiviteter i bymidten for de turister, der besøgte byen hen over sommeren.

Status for indsatser:

Fælles Fyns turismeindsats – ”Fyn skal det være”

Odense Kommune har medfinansieret og bidraget til at skabe en markant synlighed om Fyn og Odense som rejssemål på såvel kort som lang sigt. Kampagnen har indtil nu vist positive effekter. Evaluering af kampagnen viser, at en høj andel kan huske kampagnen, at modtagerne synes om kampagnen, samt at den skaber et stort engagement i form af klik, likes og delinger. På de sociale medier er kampagneelementerne set mere end 16 mio. gange af danskere. Influencerindsatsen har ligeledes bidraget med positive tal for visninger, priser mv.

Fyn har oplevet en markant vækst i antallet af overnatninger, antal af cykelturister samt besøgende på de fynske attraktioner i juli måned.

Storbykampagne med de andre storbyer

I samarbejde med de tre andre storbyer og støttet af Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse, har Odense gennemført en kampagneindsats med fokus på Odense som rejssemål. Kampagnen har bidraget til at udbrede kendskabet til Odense som rejssemål for danskere. Kampagnen har været målrettet par 50+, unge par samt børnefamilier. Par 50+ og børnefamilier har responderet bedst på kampagnen. Kampagnen har frem til nu bidraget til 3,2 mio. visninger over for en samlet målgruppe på 440.000 unikke personer i Danmark.

Brandingfilm for Odense

Brandingfilmen ”Det er ikke dig, det er mig” kampagnen har performet tilfredsstillende, hvad angår visninger og klik til web. 400.000 danskere har set filmen, og heraf har 40.000 opnået et øget kendskab til Odense som brand.

Kulturaktiviteter

Puljen på 2,6 mio. kr. til aktiviteter og udsmykning er blevet anvendt på en lang række forskelligartede indsatser og initiativer. Her kan fx nævnes udsmykning i gader, på pladser og i parker, kulturelle indslag med opera og fredagskoncerter, Børnenes Ø med aktiviteter og pariserhjul samt diverse byvandring mv. En endelig opgørelse fra de forskellige aktører over antallet af besøgende er endnu ikke lavet., De mange initiativer har bidraget positivt til at skabe en mere levende og interessant by at besøge.

Andre tiltrækningsindsatser

Ud over ovennævnte indsatser har HCA Fonden finansieret en kampagneindsats i Tyskland og Norge hen over sommeren, der ligeledes har betydning for tiltrækningen af turister til Odense. Også den løbende SoMe indsats i Borgmesterforvaltningen bidrager til at højne kendskabet og interessen for Odense som rejsemål.

Status for turismen hen over sommeren

Det overordnede billede er, at turismen i Odense har klaret sig bedre end frygtet i juli måned og som forventet negativt i august måned. Hotellerne har haft en fremgang på 6,5 % i antallet af overnatninger for de hoteller, der har holdt åbent i juli måned. Aarhus har haft en fremgang på 16,0 %, Aalborg 6,2 %, mens København har oplevet en nedgang på 61,2 % i samme periode. Tallene er ikke direkte sammenlignelige, da lukningsgraden er forskellig fra by til by. Tallene er eksklusiv de lukkede hoteller. For Odenses vedkommende har Scandic, Hotel Odense og delvist First Grand holdt lukket i juli måned. I forhold til antallet af solgte hotelværelser (og dermed inkl. lukkede hotelværelser) har der været en nedgang på 22 % i juli måned og 35 % i august måned for Odense. De andre storbyer har ligeledes oplevet en stor nedgang i august måned (København -67 %, Aarhus -43 % og Aalborg 27 %).

Den overordnede melding fra byens attraktioner er, at sommeren er gået lidt bedre end frygtet i betragtning af Covid-19 situationen. I juli måned har der været en pæn fremgang i antallet af besøgende hos nogle af attraktionerne, mens enkelte oplevede en status quo i forhold til 2019. Odense Bys Museer er presset af, at de internationale gæster ikke kommer til Danmark i samme omfang som i 2019, da 70 % af deres gæster normalt er internationale. Mens danskernes besøg holdt tallene oppe i juli, har der tilsvarende været en større nedgang i august måned (Odense Bys Museer 48,4 %, Jernbanemuseet 21,5 %, mens Brandts har haft en lille fremgang på 5 %).

Det er samlet set Borgmesterforvaltningens vurdering, at de særlige turismemidler har haft en positiv effekt på turismen i Odense hen over sommeren 2020, og at indsatsen desuden har bidraget til at øge kendskabet til Odense som rejsemål på længere sigt.

Planlagte indsatser for resten af 2020

Efteråret og vinteren kan godt gå hen og blive en større udfordring for byens turismeerhverv. For det første, fordi opblussen af Covid-19 i Europa må forventes fortsat at forsinke en tilbagevenden til normalen inden for den internationale turisme. Derudover forventes det ikke, at erhvervsturismen vil normaliseres på den korte bane. Større konferencer, messer og firma-arrangementer vil forventeligt blive reduceret langt ind i 2021, og måske længere. Det betyder, at meget af den omsætning, som byens hoteller og restauranter normalt vil have i efteråret, vil bortfalde. Aflysning af Magiske Dage, der normalt er et trækplaster i efterårsferien, medfører også, at aktivitets- og omsætningsniveauet i midtbyen vil falde i forhold til sidste år.

Inden for de bestående budgetter samt restmidlerne fra ad hoc-udvalget, er der igangsat initiativer, som beskrives nedenfor. Borgmesterforvaltningen følger området og er bevidst om, at der meget vel kan være behov for yderligere indsatser – hen over efteråret og vinteren. Situationens alvor plus de omskiftelige omstændigheder og regulativer kræver en høj grad af fleksibilitet og tilpasningsevne hos alle turismeaktører - også de kommunale.

1. Julekampagne/åbning af Vestergade og Overgade passagen

Med et nyt setup for julemarked samt forventet åbning af passagen mellem Vestergade og Overgade igangsættes en kampagneindsats for at få danskere til at juleshoppe i Odense. Indsatsen koordineres med "Eventyrligt Julemarked, den

nye kontraktpartner for Julemarkedet. Midlerne findes ligeledes i det eksisterende budget hos Borgmesterforvaltningen.

2. Brug din by kampagne

Odense igangsætter en kampagneindsats, der skal få odenseanerne til at støtte op om deres by, ved at spise på byens restauranter, besøge byens attraktioner og handle lokalt. Indsatsen skal bidrage til øget omsætning i byen og dermed bidrage til at mindske de negative konsekvenser ved Covid-19. Ud af Borgmesterforvaltningens nuværende budget prioriteres op til 100.000 kr. til denne indsats. Midlerne forventes anvendt til lokal annoncering og muligvis videoproduktion mv. Tanken er, at kampagnen søger opbakning fra lokale politikere og kendisser i Odense, der i lokale medier og på egne sociale medier deler hashtag og opfordring til at bruge byen aktiv. Lokale restauratører og butiksejere kan ligeledes aktiveres i en sådan kampagneindsats.

3. Dansk storbykampagne

I forlængelse af sommerens storbykampagne iværksættes opfølgende storbykampagne, hvor Randers og Esbjerg også inkluderes. Kampagnen bygger på den eksisterende indsats, men med mulighed for ændringer i forhold til medier og udtryk. Samlet budget på 1 mio. for de 6 byer. For Odenses vedkommende 150.000 kr. Kampagnen skal sætte fokus på at holde ferie i de større byer, hvilket der traditionelt er god efterspørgsel efter hen over efteråret.

4. International storbykampagne

VisitDenmark planlægger en særlig indsats for de fire storbyer på nærmarkederne Tyskland, Sverige og Norge hen over efteråret til en samlet værdi af 7,6 mio. kr. Indsatsen har potentiale til at skabe markant effekt for Odense, især fordi kampagnebudgettet er større end Odense tidligere har været en del af. Indsatsen finansieres af VisitDenmark, der via Erhvervsfremmebestyrelsen har fået tildelt 50 mio. kr.

Til orientering fortsætter Destination Fyn deres "Fyn skal det være kampagne" i efteråret. HCA Fonden har desuden finansieret kampagneindsatser med Destination Fyn og VisitDenmark i Tyskland og Norge, der ligeledes forventes at kunne bidrage til tiltrækningen af turister fra disse markeder hen over efteråret.

Økonomi

Da sagen er en drøftelsessag, er der ingen økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

Punkt 8: Opfølgning på ekspertgruppen rapport om negativ social kontrol

00.15.00-A00-99-19

Resume

Økonomiudvalget besluttede den 4. december 2019, at der skulle nedsættes en ekstern ekspertgruppe, som kunne komme med konkrete anbefalinger til effektive indsatser, der kan bidrage til det strategiske og forstærkede arbejde med at reducere negativ social kontrol i Odense. Ekspertgruppen blev nedsat i marts 2020 og bestod af forsker i æresrelaterede konflikter og social kontrol, Halima El Abassi (forkvinde for ekspertgruppen), journalist, sociolog og forfatter, Aydin Soei, og direktør i Divers, Nina Groes.

Ekspertgruppen har nu færdiggjort deres arbejde og har fremlagt fem anbefalinger til, hvordan Odense kan bekæmpe negativ social kontrol. Anbefalingerne blev præsenteret på et pressemøde den 20. august 2020.

Med denne sag bedes Økonomiudvalget drøfte det videre arbejde med ekspertgruppens anbefalinger.

INDSTILLING

Borgmesterforvaltningen indstiller, at Økonomiudvalget drøfter:

1. I hvilket omfang der ønskes at gå videre med ekspertgruppens fem anbefalinger, herunder om der er eventuelle tilføjelser eller justeringer.
2. Den fremtidige organisering for det videre arbejde med anbefalingerne.

Beslutning

Drøftet.

Sagsfremstilling

Odense Byråd besluttede i forbindelse med ”Den Sidste Vollsroseplan”, at der skulle udarbejdes en samlet og bydækkende strategi til bekæmpelse af negativ social kontrol. I forlængelse heraf besluttede Økonomiudvalget den 4. december 2019, at der skulle nedsættes en ekstern ekspertgruppe, som skulle komme med konkrete anbefalinger til effektive indsatser, der kan bidrage til det strategiske og forstærkede arbejde med at reducere negativ social kontrol i Odense.

Ekspertgruppen påbegyndte deres arbejde i marts 2020 og bestod af forsker i æresrelaterede konflikter og social kontrol, Halima El Abassi (forkvinde for ekspertgruppen), journalist, sociolog og forfatter, Aydin Soei og direktør i Divers, Nina Groes. Ekspertgruppens opgave bestod i at skabe overblik over forskning og undersøgelser på området, analysere Odense Kommunes eksisterende indsatser i tæt dialog med kommunens nøglemedarbejdere, analysere lokale indsatser drevet af civilsamfundet og komme med anbefalinger til konkrete handlinger og håndgribelige initiativer.

Den 20. august 2020 præsenterede ekspertgruppen deres rapport, som er vedhæftet denne sag. Heri fremgår det blandt andet, at der ligesom i andre storbyer eksisterer negativ social kontrol i Odense. For eksempel anslår Børne- og Ungerådgivningen, at de ser op imod 70 børn og unge årligt, hvis udfordringer helt eller delvist omhandler negativ social kontrol. Hertil har ekspertgruppen som led i deres arbejde foretaget 16 interviews med nøglemedarbejdere, som også viser tydelige indikationer på, at negativ social kontrol er til stede i Odense.

Ekspertgruppen peger i rapporten desuden på en række udfordringer i Odenses nuværende tilgang og indsats i forhold til arbejdet med negativ social kontrol. Blandt andet synes flere af nøglemedarbejderne på området usikre på, hvorvidt deres kompetencer er tilstrækkelige, og indsatserne bliver samtidig ofte personbårne. Der er ikke en fælles forståelse i kommunen af, hvornår noget anses for negativ social kontrol, og der er generelt en tendens til at fokusere på det indgribende og akutte niveau frem for det forebyggende. Ekspertgruppen beskriver desuden, hvordan der findes mange gode civilsamfundsindsatser i Odense omkring negativ social kontrol, men de fokuserer i overvejende grad på udsatte boligområder, og der mangler generelt bydækkende indsatser.

På den baggrund kommer ekspertgruppen med fem anbefalinger, som er følgende:

1. Etabler enhed for negativ social kontrol.
2. Udarbejd målrettede handleplaner, som nøglemedarbejdere kan eksekvere.
3. Støt de unges opgør med negativ social kontrol.
4. Flere etniske minoritetskvinder skal selvstændiggøres og i uddannelse og beskæftigelse.
5. Strategisk samarbejde med civilsamfundsaktører og boligsociale foreninger i udsatte områder.

Anbefalingerne har givet et stærkt fundament for Odenses opgør med negativ social kontrol. I opdraget var der imidlertid ikke lagt op til at inddrage de borgere, som er underlagt negativ social kontrol. Det er Borgmesterforvaltningens vurdering, at der i det videre arbejde med anbefalingerne bør være en samtale med disse borgere omkring deres behov i forhold til det forebyggende, foregribende og indgribende niveau. Derudover er det væsentligt at samle byen og fastholde fokus på den vigtige dagsorden gennem demokratiske samtaler om emnet.

Med denne sag bedes Økonomiudvalget drøfte, i hvilket omfang Odense Kommune skal arbejde videre med ekspertgruppens fem anbefalinger, herunder eventuelle justeringer eller tilføjelser.

Desuden bedes Økonomiudvalget drøfte fremtidig organisering. Indtil nu har arbejdet med ekspertgruppens rapport om negativ social kontrol været forankret under Økonomiudvalget, hvor Borgmesterforvaltningen har været koordinerende for en intern arbejdsgruppe med repræsentanter fra alle forvaltninger. Ekspertgruppens rapport er nu færdig, og det skal derfor drøftes, hvor og hvordan det videre arbejde med ekspertgruppens anbefalinger skal organiseres. Borgmesterforvaltningen foreslår en af følgende to modeller:

1. Det videre arbejde med ekspertgruppens anbefalinger forankres fortsat under Økonomiudvalget, hvor Borgmesterforvaltningen har en tværgående koordinerende rolle i forhold til de relevante fagforvaltninger.
2. Det videre arbejde med ekspertgruppens anbefalinger forankres under Børn- og Ungeudvalget og Beskæftigelses- og Socialudvalget i et delt samarbejde. Der afrapporteres til Økonomiudvalget én gang årligt.

Økonomi

Da sagen er en drøftelsessag, er der ingen økonomiske konsekvenser, herunder for kommunens kassebeholdning. De økonomiske konsekvenser for en senere beslutningssag vil fremgå af denne.

Bilag

Negativ Social Kontrol - ekspertgruppens rapport endelig version

Punkt 9: Fælles udlejningsaftale mellem Odense Kommune og Boligorganisationerne

15.20.00-A00-18-17

Resume

Økonomiudvalget drøftede sagen på mødet den 26. august 2020 og besluttede at udsætte sagen til fornyet drøftelse på økonomiudvalgsmødet den 9. september 2020. Beskæftigelses- og Socialudvalget og By- og Kulturudvalget drøfter sagen på udvalgsmøderne den 22. september 2020.

Odense Kommune og byens almene boligorganisationer er i dialog om at indgå en fælles udlejningsaftale. Det overordnede formål med udlejningsaftalen er at understøtte bystrategien og Odensemålet om, at Odense er en storby med blandede og velfungerende bydele. Både kommune og boligorganisationer ønsker boligområder med en varieret beboersammensætning, hvor den sociale opsplitning bliver reduceret. Odense skal være en kommune, hvor man ikke kun udelukkende bor sammen med og møder dem, som ligner én selv.

Aftalen sætter rammen om boligorganisationernes brug af fleksibel udlejning, den kommunale boliganvisning og samarbejdet mellem kommune og boligorganisationer. Flexibel udlejning handler om, at lejerne skal leve op til fastsatte kriterier – eksempelvis at være selvforsørgende – for at få fortrin til en bolig. Flexibel udlejning kan understøtte en mere blandet beboersammensætning i almene boligområder og bliver allerede anvendt i Odense. Blandt beboersammensætning medfører også, at færre boligområder i Odense vil være på den nationale ghettoliste samt listen over udsatte boligområder.

Aftalen vil gælde i fire år og skal godkendes af boligorganisationerne og byrådet, inden den træder i kraft. Beskæftigelses- og Socialforvaltningen og By- og Kulturforvaltningen har med input fra de øvrige forvaltninger og med inspiration fra en lignende aftale i København lavet et udkast til aftalen sammen med boligorganisationerne. Inden processen går ind i næste fase, ønsker forvaltningerne en drøftelse i udvalgene af centrale elementer i aftalen.

INDSTILLING

Borgmesterforvaltningen, Beskæftigelses- og Socialforvaltningen og By- og Kulturforvaltningen indstiller til respektive udvalg, at udvalgene drøfter anvendelse af fleksibel udlejning og konsekvenserne for antallet af boliger, der er til rådighed for alle.

Beslutning

Sagen udsat til næste ordinære møde på grund af tidsnød.

Sagsfremstilling

Udlejningsaftalen har følgende overordnede formål:

- At sikre en varieret og social bæredygtig beboersammensætning i de almene boligområder ved at anvende særlige udlejningskriterier til ansøgere på boligorganisationernes ventelister.

- At sikre optimal udnyttelse af den kommunale anvisningsret, så borgere med et akut boligsocialt behov kan få et tilbud om bolig inden for rimelig tid – herunder, at boliggarantien til hjemløse overholdes - samt at kommunen kan understøtte en økonomisk og socialt balanceret udvikling i de almene boligområder.
- At der fortsat er boliger til rådighed for andre boligsøgende på boligorganisationernes ventelister.
- At der er økonomisk overkommelige boliger, så alle har råd til egen bolig og kan være en del af fællesskabet, samt at den sociale opsplnitning modvirkes.

Den fælles udlejningsaftale understøtter Bystrategien for Odense, hvor mangfoldighed er en styrke, og der skal være plads til alle i fællesskabet. Aftalen vil på sigt sikre en bæredygtig social beboersammensætning, hvor mennesker med forskellig baggrund bor i byens almennyttige boligområder. Med den fælles udlejningsaftale vil vi også sikre, at områderne i byen hænger godt sammen. Aftalen skal bidrage til, at alle får mulighed for at bryde de mønstre, der typisk gentager sig på tværs af generationer. Løsningen er en varieret beboersammensætning, hvor ikke alle ligner én selv. Aftalen beskriver tillige, hvordan Odense er en by, der arbejder aktivt med verdensmålene, og at kommune og boligorganisationer som en del af samarbejdet vil arbejde konkret med disse i aftaleperioden på relevante områder, og at konkrete temaer udvælges i fællesskab.

Det er i et tæt samarbejde mellem boligorganisationerne og kommunen, at vi sammen skal lykkes med de oplyste formål. Aftalen beskriver derfor også organiseringen af samarbejdet.

En udpegning af et boligområde på ghettolisten kan få væsentlige konsekvenser for såvel beboere, boligsøgende, kommunen og boligorganisationer. Der er derfor behov for at justere den hidtidige udlejningsindsats, så der sikres sammenhæng til de statslige kriterier, og så den fleksible udlejning bliver anvendt både ensartet og strategisk på tværs af boligorganisationer og boligområder. Aftalen skal sætte en tydelig ramme om brugen af fleksibel udlejning på de områder, som er defineret af lovgivningen og på de områder, hvor kommune og boligorganisationer selv laver aftaler.

Brug af fleksibel udlejning i dag og med aftalen

I 2018 kom et lovgivningsmæssigt krav om, at boligorganisationerne skal bruge fleksibel udlejning i udsatte boligområder, herunder ghettoområder på regeringens årlige liste. Det giver boligsøgende, der ikke modtager offentlige ydelser, fortrin til at få tildelt en bolig. Den boligsøgende og hele husstanden skal opfylde en række beskæftigelses- og uddannelseskriterier for at opnå dette fortrin. I visse afdelinger er det også et krav at have en ”ren” straffeattest og et vist indtægtsniveau.

Der er også mulighed for, at boligorganisationen og kommunen har en aftale om at bruge fleksibel udlejning i andre boligafdelinger eller boligområder end dem på regeringens liste. Det kunne fx være for at give studerende og tilflyttere i arbejde bedre muligheder for at bosætte sig i byen.

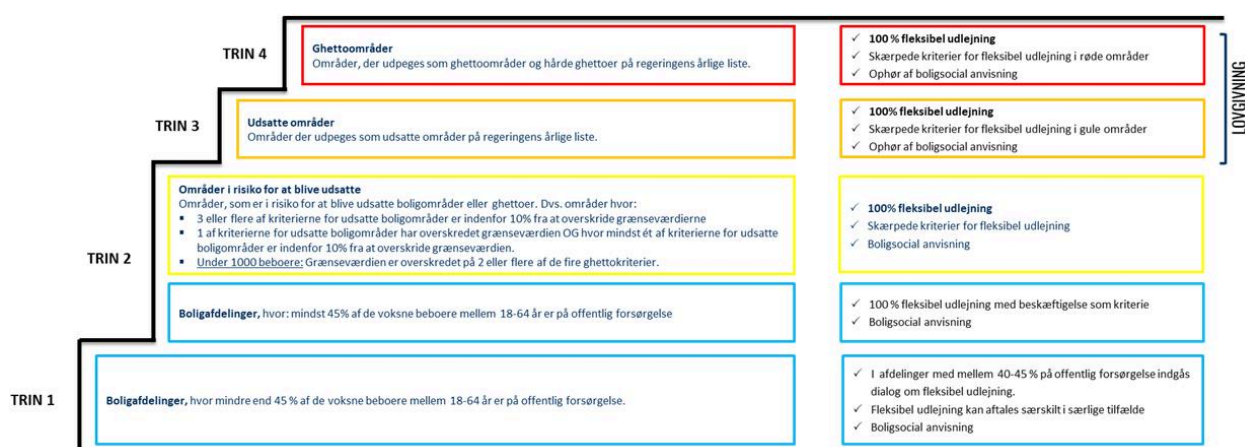
Der er 218 af de 267 boligafdelinger i Odense, som omfattes af udlejningsaftalen. Afdelinger, hvor alle boliger er ungdomsboliger, eller hvor alle boliger udlejes 100 % efter kommunal anvisning, er ikke en del af udlejningsaftalen. Alle øvrige sammenhængende boligområder og enkeltstående boligafdelinger vil med aftalen være indplaceret i en trappetrinsmodel med fire trin. Det sker på baggrund af de udfordringer, boligområder eller afdelinger har. Hvert trappetrin bestemmer brugen af fleksibel udlejning. I de to øverste trin er udlejning defineret og bestemt af almenboliglovens regler om brug af fleksibel udlejning i udsatte boligområder og dækker de områder, der fremgår af regeringens liste. Udlejning på de to nederste trin er bestemt af udlejningsaftalen.

Trappemodellen sikrer gennemsigtighed og en fælles ramme om brugen af fleksibel udlejning, så den anvendes strategisk og ensartet.

Nogle af de 218 afdelinger indgår i større sammenhængende områder. De afdelinger, der ikke er en del af et større sammenhængende område, er indplaceret på trappen som selvstændige afdelinger. Det er kun de områder, Transport-, Bygnings- og Boligministeriet følger, som indgår i aftalen som sammenhængende områder. Det betyder, at de områder som ikke følges af ministeriet, men som indgår i den løbende kommunale monitorering, ikke indgår i aftalen som områder, men som enkeltstående afdelinger.

Kommunen har data i forhold til andel af offentligt forsørgede i alle boligområder. Offentligt forsørgede er derfor udvalgt som et godt kriterie for indplacering af enkeltstående afdelinger i trappemodellen.

Trappetrinsmodellen genberegnes hvert år, når listen over udsatte boligområder foreligger. Efterhånden som boligområderne eller afdelingerne opnår den ønskede blandede beboersammensætning, vil de "gå ned ad trappen" og stoppe brugen af fleksibel udlejning, når de ikke længere lever op til kriterierne for at anvende det.

Trin 4:

Boligområder (røde), der er udpeget som ghettoområder eller hårde ghettoområder på regeringens ghettoliste. Det drejer sig om Vollsmose, Solbakken og Korsløkkeparken Øst.

På trin 4 skal boligorganisationerne i henhold til lovgivningen anvende fleksibel udlejning i forhold til beskæftigelse og uddannelse (skærpede kriterier). Yderligere kriterier som indtægtskrav og straffeattest kan anvendes afhængigt af det enkelte boligområdes udfordringer og behov.

Trin 3:

Boligområder (orange), der er udpeget som udsatte områder (ekskl. ghettoområder) på regeringens udsatteliste. Det er Kerteminde kvarteret og Højstrupkvarteret. På trin 3 skal boligorganisationerne ligeledes i henhold til lovgivningen anvende fleksibel udlejning (skærpede kriterier) i forhold til beskæftigelse- og uddannelse, ligesom der kan suppleres med øvrige kriterier afhængigt af områdets behov.

Trin 2:

Boligområder (gule), der er i risiko for at komme på listen over udsatte boligområder. Boligorganisationerne anvender 100 % fleksibel udlejning. Kriterier afhænger af de udfordringer, den enkelte afdeling i boligområdet har. Der bliver stillet krav om at være i beskæftigelse eller under uddannelse, hvis området er udfordret af dette, og øvrige krav, hvis området er udfordret på andre kriterier.

Boligafdelinger, hvor mere end 45 % af de voksne i alderen 18-64 år er på offentlig forsørgelse. Der anvendes 100 % fleksibel udlejning med krav om, at boligsøgende er i beskæftigelse eller under uddannelse. Der stilles ikke krav vedrørende andre kriterier.

Grænsen for, hvornår en boligafdeling bliver placeret på trin 2 med fleksibel udlejning, er sat ved 45 % voksne på offentlig forsørgelse, selv om grænsen på regeringens ghettoliste er 40 %. Det skyldes, at boligorganisationer og kommunen har vurderet, at en grænse på 40 % for boligafdelinger udenfor boligområder vil medføre, at mængden af boligafdelinger, der vil indføre fleksibel udlejning, vil blive så stor, at opgaven med genhusning og ønsket om, at der i de almene boliger er plads til alle, vil blive for udfordret. Den langsigtede ambition er dog stadig, at udlejningsaftalen i Odense i højere grad afspejler den grænse, regeringen har sat.

Fleksibel udlejning med krav om opfyldelse af beskæftigelses- og uddannelseskriterier (selvforsørgende) er allerede i dag indført i nogle få afdelinger på trin 2, som ikke p.t. fremgår af ministeriets liste over udsatte boligområder. Årsagen er, at afdelingerne har nogle af de samme udfordringer, som de udsatte boligområder og potentielt kan havne på listen. Der er ikke noget lovgivningsmæssigt krav om anvendelse af fleksibel udlejning i disse afdelinger, men aftalerne er indgået med boligorganisationerne forebyggende.

Trin 1:

Boligafdelinger, hvor under 45 % af de voksne er på offentlig forsørgelse. Boligorganisationerne anvender som udgangspunkt ikke fleksibel udlejning. Dette skal understøtte, at der fortsat er billige boliger til alle. Flexibel udlejning kan dog aftales i særlige tilfælde, hvis en boligorganisation ønsker det.

Fleksibel udlejning med krav om opfyldelse af beskæftigelses- og uddannelseskriterier (selvforsørgende) er allerede i dag indført i nogle få afdelinger på trin 1. Årsagen er, at afdelingerne har nogle af de samme udfordringer, som de udsatte boligområder og potentielt kan havne på listen. Der er ikke noget lovgivningsmæssigt krav om anvendelse af fleksibel udlejning i disse afdelinger, men aftalerne er indgået med boligorganisationerne forebyggende. Flexibel udlejning vil ophøre i disse afdelinger, hvis udlejningsaftalen bliver indgået. Boligorganisationen kan gå i dialog med By- og Kulturforvaltningen med et ønske om fortsat at anvende det.

Konsekvenser ved udlejningsaftalen

Udlejningsaftalen vil medføre, at en del boliger, som boligorganisationerne i dag udlejer efter almindelig venteliste, vil blive omfattet af fleksibel udlejning og dermed giver fortrinsret til de borgere, der opfylder krav om beskæftigelse eller uddannelse. Det betyder, at det bliver sværere for borgere på offentlig forsørgelse at finde en bolig, da færre billige boliger vil være til rådighed. Det kan betyde, at flere borgere på kort sigt vil bede kommunen om hjælp til at finde en bolig eller om hjælp til at betale for denne, hvilket kan medføre øgede udgifter. Hvis udlejningsaftalen fungerer efter hensigten, vil resultatet på længere sigt være flere blandede boligafdelinger, hvor det ikke længere er nødvendigt at udleje efter fleksible kriterier, og hvor borgere på offentlig forsørgelse kan få tildelt en bolig efter den almindelige venteliste.

Ud af kommunens små 24.000 almene familieboliger vil ca. 12.600 boliger fortsat være tilgængelige for alle. Ca. 7.000 boliger indgår på udsattelisten (inkl ghettolisten), og udlejningen er dermed allerede reguleret i lovgivningen (trin 3 og 4). Ca. 4.300 boliger vil være omfattet af obligatorisk fleksibel udlejning på trin 2, hvis aftalen bliver indgået. Heraf er fleksibel udlejning allerede i anvendelse i nogle få afdelinger.

Almene familieboliger i Odense fordelt på trin	Boliger	Afdelinger
Trin 4: ghettoområder	5.094	14
Trin 3: udsatte områder	1.916	9
Trin 2: Risiko for udsatte områder	1.942	10
Trin 2: Boligafdeling med over 45% på off. fors	2.369	41
Trin 1: "Frie" boliger/afdelinger	12.624	144
Samlet	23.945	218

Hvis grænseværdien i stedet sættes til 40 % på offentlig forsørgelse på trin 2 for boligafdelingerne uden for ministeriets monitorering, vil ca. 4.000 færre boliger være til rådighed til ansøgere på trin 1, som ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse.

Udlejningsaftalen ændrer ikke på, hvor mange boliger der er til rådighed for kommunal boligsocial anvisning, da der fortsat vil være mulighed for at anvise boliger i områder og afdelinger, der ikke er på regeringens liste over udsatte og ghettoområder – også selvom der anvendes fleksibel udlejning i disse. Beskæftigelses- og Socialforvaltningen vurderer derfor, at det nuværende behov for boligsocial anvisning kan imødekommes med aftalen.

Hvis indførelsen af fleksibel udlejning i områder og afdelinger på trin 2 medfører et væsentligt øget antal borgere, der opfylder kriterierne for boligsocial anvisning, er der en risiko for, at det kan påvirke den boligsociale anvisning. Både boligorganisationerne og kommunen er meget opmærksomme på, at det gode samarbejde om den boligsociale anvisning skal fortsætte, og det vil indgå som en del af den løbende opfølgning på aftalen, om boliggarantien til hjemløse udfordres, eller ventetiden til anvisning stiger.

Bilag 1 giver overblik over boligområder og afdelinger og deres placering i trappetrinsmodellen. Bilaget viser også den nuværende brug af fleksibel udlejning med krav om opfyldelse af beskæftigelses- og uddannelseskriterier (selvforsørgende).

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

Bilag

Bilag 1 Fælles udlejningsaftale - oversigt over områder og afdelinger

Punkt 10: Handleplan for Natur og Bioverdisitet

01.00.00-G01-16-19

Resume

Denne sag udspringer af et forslag fra byrådsgruppe B på byrådsmødet den 16. maj 2018 om, at der udarbejdes en ambitiøs strategi, der fremmer biodiversiteten i Odense Kommune. I forbindelse med sagens behandling i byrådet fremsatte gruppe Ø det ændringsforslag, at strategien også skulle være konkret handlingsvisende.

Sagen blev sendt videre til Verdensmål Udvalget. På baggrund af udvalgets arbejde har Økonomiudvalget og efterfølgende By- og Kulturudvalget behandlet sagen. Det skete henholdsvis den 17. og 24. marts 2020. Økonomiudvalget besluttede på sit møde at stille 400.000 kr. fra Økonomiudvalgets samlede ramme i 2020 til rådighed for By- og Kulturudvalget til udarbejdelse af en handleplan for biodiversitet.

Denne plan er nu færdig og er den 1. september 2020 godkendt af By- og Kulturudvalget. Handleplanen sendes med denne sag til orientering i Økonomiudvalget som opfølgning på bevilling af midler til udarbejdelse af planen.

Samlet er der i handleplanen foreslået indsatser for ca. 70 mio. kr. For en række af disse projekter vil der være synergieffekt i forhold til andre kommunale indsatsområder, eksempelvis klimatilpasning, begrænsning af næringsstofudledning til Odense Fjord, opfyldelse af FN's verdensmål, fordobling af kommunens naturarealer, at blive klimaneutral by i 2030 samt ikke mindst at blive Danmarks Grønneste Storby.

Handleplanen, der ikke er finansieret, kan indgå i budgetforhandlingerne 2021, hvis ét eller flere politiske partier vælger at inddrage den. Den vil også være retningsvisende for By- og Kulturforvaltningens fortsatte arbejde med biodiversitet.

Handleplanen vil også blive sendt til orientering i henholdsvis Det Grønne Råd i Odense Kommune samt i Verdensmålsrådet, når dette råd er oprettet.

Orientering givet.

Bilag

Bilag 1 Handleplan for Natur og Biodiversitet

Punkt 11: Diverse orienteringer fra stadsdirektøren

00.01.00-G01-124-20

Resume

Stadsdirektør Stefan Birkebjerg Andersen orienterede om følgende:

- P-kælder under Thomas B. Thriges Gade
- Arealudvikling i Vollsmose
- WHINN
- Covid-19